

**INFORMACJA
O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO
Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego
za rok 2022**

Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu
mgr Małgorzata Kopczyńska

Kędzierzyn- Koźle, luty 2023 rok

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
1. WSTĘP.....	3
2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA	4
3. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ.....	12
4. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.....	14
5. NADZÓR NAD ZAOPATRZENIEM W WODĘ DO SPOŻYCIA	15
5.1. Kąpieliska.....	17
5.2. Baseny kąpielowe.....	18
5.3. Wnioski.....	19
6. NADZÓR NAD HIGIENĄ ŻYWNOSCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU 19	19
6. NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI.....	25
7. HIGIENA ZAKŁADÓW PRACY.....	26
8.1. Wprowadzenie	26
8.2. Bieżący nadzór sanitarny.....	26
8.3. Postępowanie administracyjne i egzekucyjne.....	30
8.4. Choroby zawodowe	30
8.5. Wnioski.....	31
8. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA	31
9. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY	36
10. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA	37

1. WSTĘP

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kędzierzynie-Koźlu jest publicznym zakładem opieki zdrowotnej, którego organem założycielskim jest Wojewoda Opolski. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu realizował zadania z zakresu zdrowia publicznego, określone ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. 2021r. poz. 195 z późn. zm.). Działania te miały na celu ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwych czynników środowiskowych, zapobieganie powstawaniu i szerzeniu się chorób zakaźnych i zawodowych.

Oceny bezpieczeństwa sanitarnego powiatu dokonano na podstawie kontroli prowadzonych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w tym pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody, oraz na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych, zarejestrowanych zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych.

Poza działalnością kontrolną prowadzona była działalność z zakresu promocji zdrowia mająca na celu kształtowanie wśród mieszkańców powiatu odpowiednich postaw i zachowań prozdrowotnych. Ponadto realizowano współpracę z zakresu zarządzania kryzysowego na poziomie powiatu, poprzez czynny udział w działaniach antykryzysowych związanych z występującą sytuacją ewentualnego zagrożenia zdrowia mieszkańców powiatu.

Pod nadzorem sanitarnym w 2022 roku znajdowało się 1875 obiektów, w których przeprowadzono 8311 kontroli sanitarnych w tym 335 kontrole określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, wydano 369 decyzji administracyjnych i nałożono 27 mandatów karnych na kwotę 6100,00 złotych.

Niniejsza ocena zawiera najważniejsze informacje dotyczące stanu sanitarnego powiatu obejmującego swoim zakresem 6 gmin.

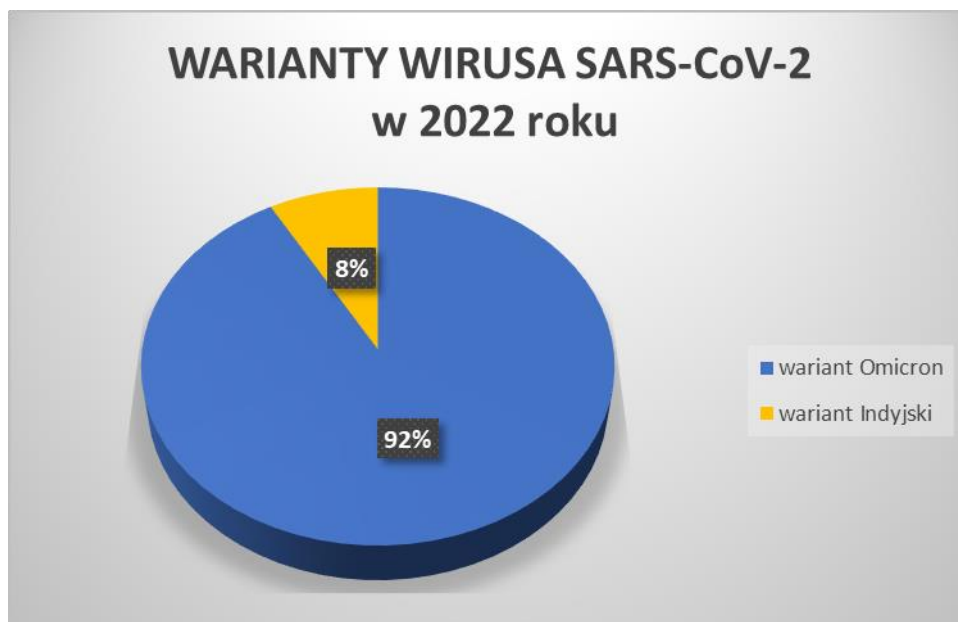

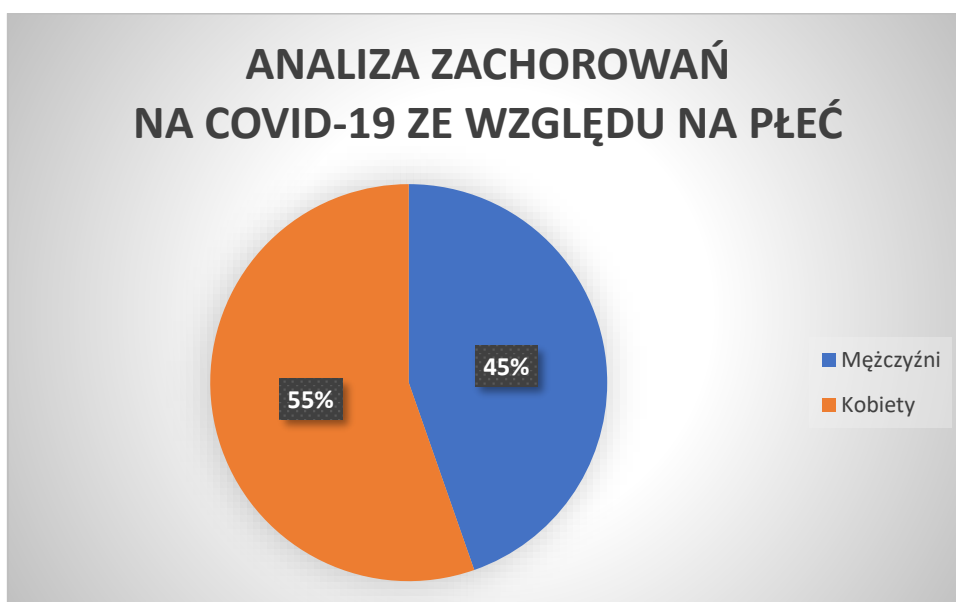
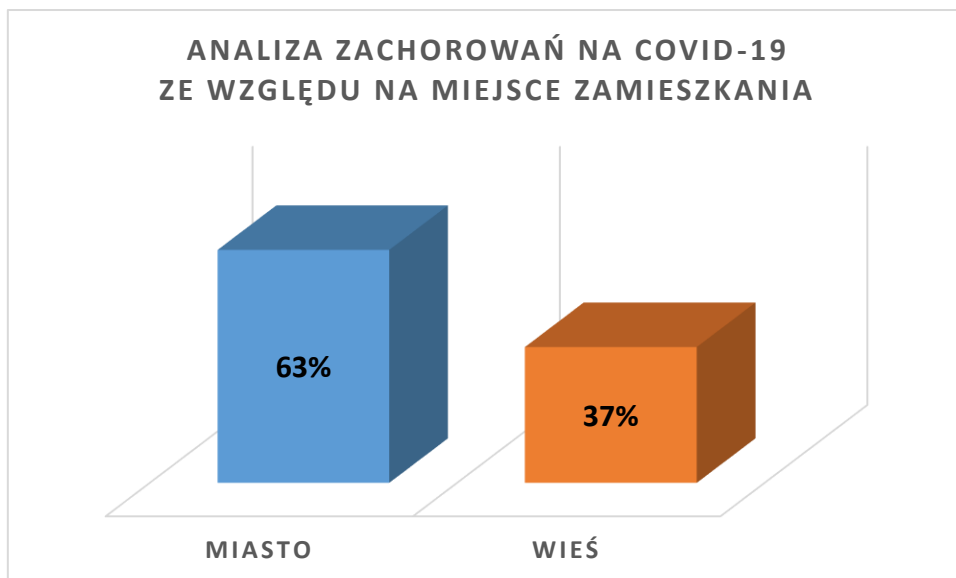
2. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA

W 2022 roku w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim zarejestrowano 8390 zachorowań na choroby zakaźne oraz 3186 zachorowań na grypę i choroby grypopodobne. W związku z nadzorowaniem chorób zakaźnych przeprowadzono 7195 wywiadów epidemiologicznych.

W związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 w Polsce od 20.03.2020 r. obowiązywał stan epidemii wprowadzony rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2020 r. poz. 491, z późn. zm.), który został odwołany 16.05.2022 r. rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 12 marca 2022 r. w sprawie odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. z 2022 r. poz. 1027) i zastąpiony stanem zagrożenia epidemicznego (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, Dz.U. z 2022 r. poz. 1028).

W powiecie kędzierzyńsko – kozielskim zachorowania na COVID-19 odnotowano w każdej grupie wiekowej, najczęściej zachorowań stwierdzono w przedziale wiekowym 30 do 49 lat co stanowiło 35% wszystkich przypadków, dla porównania w 2021 r. najczęściej osób zachorowało w przedziale wiekowym 39 do 69 lat (65 %). Najmniej zachorowań, podobnie jak w latach ubiegłych, zgłoszono u dzieci w przedziale wiekowym 0 do 9 lat oraz u osób powyżej 90 roku życia. Dominującym wariantem wirusa SARS-CoV-2 w 2022 r., spośród przebadanych próbek, w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim był wariant Omicron. Najwięcej zachorowań zarejestrowano w gminie Kędzierzyn-Koźle (63%).

Na terenie naszego powiatu wystąpiło 29 ognisk zachorowań na COVID-19. Szpitale w Kędzierzynie-Koźlu zgłosiły wystąpienie 13 ognisk epidemicznych na poszczególnych oddziałach, z czego w 77% czynnikiem chorobotwórczym był wirus SARS-CoV-2.

Obecnie w Narodowym Programie Szczepień przeciw COVID-19 dostępne są dwie szczepionki mRNA: Comirnaty (BioNTech/Pfizer), Spikevax (Moderna) oraz szczepionka wektorowa COVID-19 Vaccine (Janssen). Szczepionki te chronią przed objawami COVID-19 wywołanymi przez koronawirusa SARS-CoV-2. Zalecane są szczepienia w schemacie podstawowym oraz dawki przypominające, które są realizowane szczepionkami zaktualizowanymi do wariantu Omikron. W dużych badaniach klinicznych oraz badaniach obserwacyjnych potwierdzono wysoką skuteczność kliniczną szczepionek oraz efektywność w ochronie przed wystąpieniem objawów COVID-19, w tym szczególnie obejmujących ciężki przebieg choroby z hospitalizacją. W badaniach tych brały udział również osoby

z chorobami towarzyszącymi. Po podaniu szczepionki mogą wystąpić działania niepożądane, najczęściej pod postacią: bólu lub obrzęku w miejscu wstrzyknięcia, zmęczenia, bólu głowy, bólu mięśni i dreszczy, bólu stawów, gorączki.

ANALIZA PORÓWNAWCZA ZAPADALNOŚCI NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE NA TERENIE POWIATU KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKIEGO W LATACH 2021-2022

JEDNOSTKI CHOROBOWE	POWIAT KĘDZIERZYŃSKO-KOZIELSKI		WOJ. OPOLSKIE
	2021 ROK	2022 ROK	2022 ROK
Ospa wietrzna	94,2	1339,6	512,0
Zakażenia jelitowe o zakaźnym pochodzeniu	157,7	254,1	354,5
Borelioza	39,2	55,1	63,0
Róża	16,9	21,6	12,1
Salmonelozy-zatrucia pokarmowe	11,6	13,0	15,9
Płonica (szkarlatyna)	8,5	40,0	26,7
Zakażenia HIV	1,1	1,1	2,5
Giardioza (lamblioza)	0	1,1	1,1
Choroby weneryczne	8,5	6,5	5,2
Grypa i zachorowania grypopodobne	1997,0	3444,6	6334,2
Wirusowe zapalenie wątroby typu C (przewlekłe)	0	2,2	5,8
Bruceloza	0	1,1	0,1
Świnka	0	2,2	1,6
COVID 19	8737,7	7189,7	6010,6

Tabela przedstawia współczynnik zapadalności na poszczególne jednostki chorobowe w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców

W 2022 r. odnotowano prawie 16-krotny wzrost liczby zgłoszonych przypadków zachorowań na ospę wietrzną. Najwięcej zachorowań odnotowano u dzieci w wieku od 3 do 9 roku życia (84,4%). Niestety Program Obowiązkowych Szczepień ochronnych zapewnia nieodpłatne szczepienia tylko dla dzieci osób z grup ryzyka. Szczepionki przeciw ospie wietrznej są bezpieczne i dobrze tolerowane, rzadko wywołują niepożądane odczyny poszczepienne. Szczepienie zabezpiecza przed objawami i powikłaniami ospy wietrznej na całe życie. Skuteczność szczepionki jest bardzo wysoka, przekracza 95%. Szczepionka podana do 3 dni od ekspozycji jest skuteczna w około 90%. Osoby dorosłe, które nie chorowały na ospę wietrzną w dzieciństwie powinny się zaszczepić. Jest to szczególnie ważne w przypadku kobiet planujących ciążę. Jeżeli kobieta będąca w 1 lub 2 trymestrze ciąży zachoruje na ospę wietrzną, wówczas może dojść do poronienia, porodu martwego płodu, porodu przedwczesnego, czy urodzenia dziecka z ospą wrodzoną.

W 2022 r. odnotowano 12 zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki jelitowe *Salmonella Enteritidis*. Wszystkie osoby były hospitalizowane, a u jednej osoby doszło do zakażenia uogólnionego. Nie odnotowano ognisk zatruc pokarmowych spowodowanych pałeczkami *Salmonella* sp.

Zgłoszono dwa zachorowania uogólnione przebiegające pod postacią posocznicy jedno zachorowanie było wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*, natomiast drugie przez *Haemophilus influenzae*, obydwie osoby były hospitalizowane. Zachorowania dotyczyły osób niezaszczepionych.

Zachorowania na gruźlicę w naszym powiecie od lat utrzymują się na podobnym poziomie, w 2022 r. zarejestrowano 8 nowych przypadków zachorowania na gruźlicę płucną. Swoistą metodą zapobiegania gruźlicy jest stosowane od 80 lat szczepienie BCG, które zapobiega wystąpieniu u niemowląt ciężkich i śmiertelnych postaci klinicznych gruźlicy, takich jak gruźlicze zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych oraz gruźlica rozsiana (prosówka). Przepisy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi nakładają na osoby chore na gruźlicę obowiązek leczenia gruźlicy oraz przewidują obowiązek leczenia szpitalnego osób chorych na gruźlicę w okresie wydalania prątków gruźliczych (prątkowania) lub z uzasadnionym podejrzeniem o prątkowanie. Leczenie osób chorych na gruźlicę jest bezpłatne dla wszystkich osób przebywających w Polsce (także dla cudzoziemców).

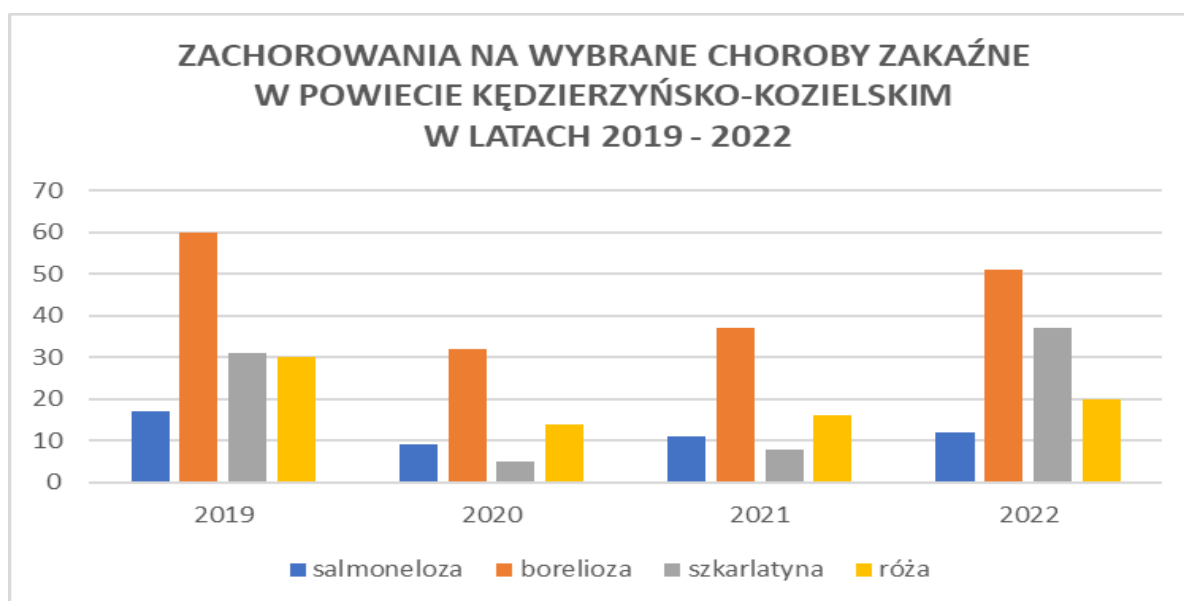
Grypa to ostre zakażenie górnych dróg oddechowych wywoływane przez wirusy grypy. Przyczyną sezonowych wzrostów zachorowań na grypę, szczególnie w okresie jesienno-zimowym, są wirusy grypy typu A i B. Zachorowania mogą przybierać postać sezonową, epidemiczną lub pandemiczną. Grypa powoduje zachorowania w każdej grupie wiekowej. Wirus grypy jest szczególnie niebezpieczny dla pacjentów z grup ryzyka: dzieci, kobiet w ciąży, osób starszych, a także przewlekle chorych.

Najskuteczniejszym i zalecanym przez lekarzy sposobem profilaktyki i kontroli grypy są regularne, sezonowe szczepienia. Zapewniają wysoką ochronę przed powikłaniami pogrypowymi. Zaleca się aby szczepionki przeciw grypie podawać każdego roku każdemu już od 6 miesiąca życia, o ile nie ma przeciwwskazań medycznych. Szczepieniu powinny się poddać zwłaszcza osoby z grup wysokiego ryzyka wystąpienia powikłań pogrypowych i osoby, które mogą stanowić źródło zakażenia dla osób z grupy wysokiego ryzyka oraz ci, którzy ze względu na charakter wykonywanej pracy są szczególnie narażeni na zakażenie wirusem grypy (np. pracownicy ochrony zdrowia). Procent zaszczepienia mieszkańców powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego przeciw grypie od lat jest bardzo niski. **W sezonie 2022/2023 wyniósł 2,56% osób zaszczepionych w porównaniu z sezonem 2020/2021 zmalał o 0,25%.**

W sezonie jesienno-zimowym w 2022/2023 kontynuowany jest nadzór epidemiologiczny i wirusologiczny nad grypą, który w ramach programu „SENTINEL”, prowadzony obecnie jest w sześciu placówkach.

W 2022 roku wystąpił wyraźny wzrost zachorowań na choroby zakaźne, co mogło być spowodowane zniesieniem ograniczenia kontaktów społecznych w związku z odwołaniem stanu epidemii w Polsce.

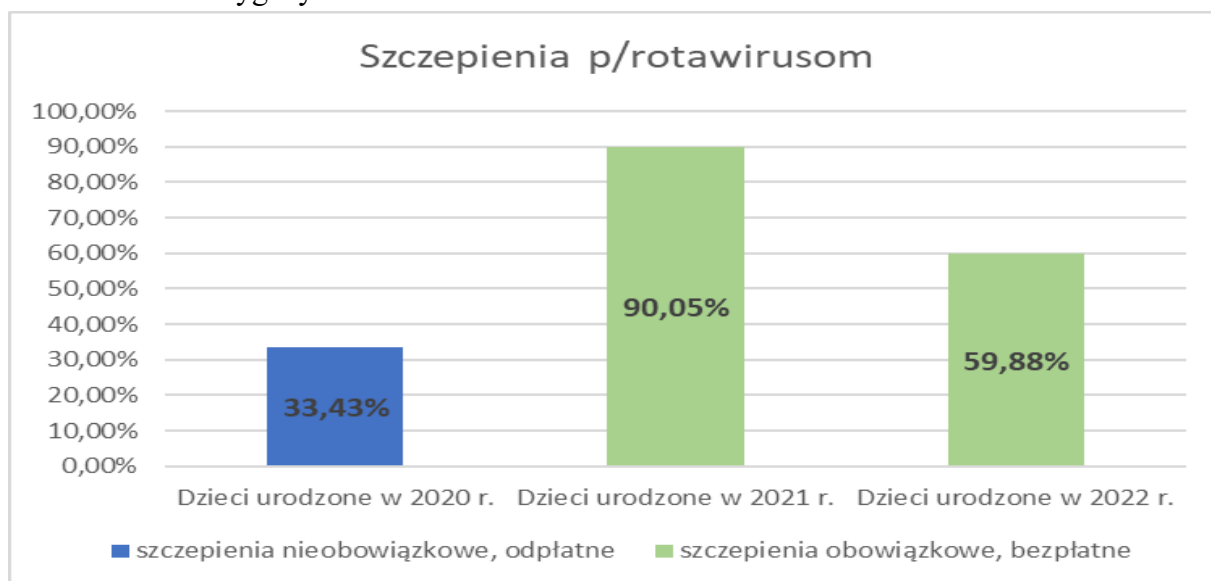
SZCZEPIENIA OCHRONNE

Obowiązek poddawania się szczepieniom ma charakter powszechny i podlegają mu wszystkie osoby przebywające na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, podstawę prawną stanowi art. 5 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (tj. Dz.U. z 2022 r., poz. 1657 z późn.zm.). Wytyczne dotyczące przeprowadzania szczepień ochronnych są corocznie określone w komunikacie Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych. Zwolnione z tego obowiązku są osoby przebywające na terytorium Polski krócej niż 3 miesiące. W odniesieniu do osób nieposiadających zdolności do czynności prawnych (np. dzieci) odpowiedzialność za wypełnienie tego obowiązku ponosi osoba sprawująca nad tą osobą prawną pieczę (rodzic) albo jej opiekun faktyczny.

Coroczna szczegółowa analiza wykonania szczepień ochronnych jest przeprowadzana na podstawie danych uzyskanych z rocznego sprawozdania z wykonania szczepień ochronnych, którego wzór i terminy sporządzania określają przepisy o statystyce publicznej (druk MZ-54). Realizacja obowiązku szczepień ochronnych, w większości przypadków, rozpoczyna się w pierwszej dobie życia, od szczepienia przeciw gruźlicy i WZW typu B. Co roku szczepienie przeciwko gruźlicy osiąga wysoki poziom wyszczepialności, w roku 2022 wynosił 97,89% (w latach ubiegłych wyniósł odpowiednio 98,75% w roku 2021 oraz 98,90% w roku 2020).

W 2021 r. do kalendarza szczepień ochronnych zostały włączone szczepienia przeciw rotawirusom jako szczepienia obowiązkowe dla dzieci urodzonych od 1 stycznia 2021 r.

Rotawirusy są najczęstszą przyczyną ostrych biegunek zakaźnych u dzieci do lat 5. Szczepienia są wysoko skuteczne w zapobieganiu hospitalizacji z powodu ciężkiej biegunki rotawirusowej. Należy je rozpocząć nie później niż przed ukończeniem 12 tyg. i najlepiej zakończyć przed ukończeniem 24 tyg. życia.

Wykres przedstawia jak zwiększył się odsetek dzieci zaszczepionych przeciw rotawirusom po wprowadzeniu tych szczepień do PSO jako szczepienia obowiązkowe. Uwzględniono tylko dzieci zaszczepione pełnym cyklem szczepień, część dzieci urodzonych w 2022 r. jest jeszcze w trakcie szczepień i nie została wykazana na wykresie.

Analiza porównawcza uodpornienia dzieci i młodzieży w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w wybranych rocznikach podlegających szczepieniom według PSO w latach 2020-2022

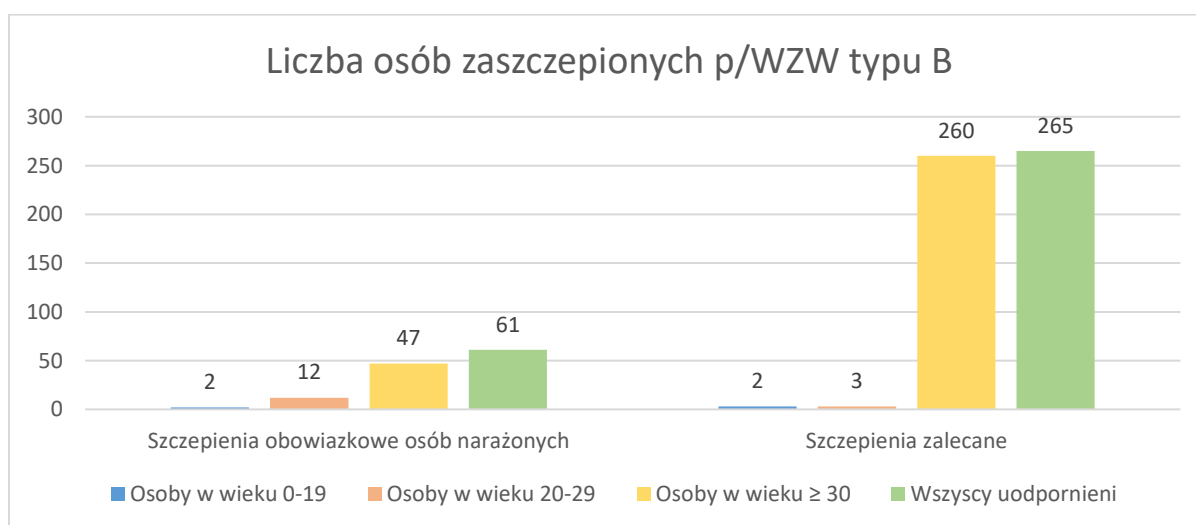
Rocznik	Rodzaj szczepienia	2020r	2021r	2022r
3-latki	p/błonicy, tężcowi, krztuścowi,	94,1%	98,1%	89,9%
	p/ <i>poliomyelitis</i>	94,1%	98,1%	90,1%
	p/ <i>Hemophilus Influenzae</i> typu B	94,1%	98,1%	89,6%
	p/WZW typu B	98,7%	97,4%	94,6%
	p/odrze, śwince i różyczce	97,6%	97,2%	94,5%
	p/ <i>Streptococcus pneumoniae</i>	96,4%	93,1	93,3%

6-latki	p/błonicy, tężcowi i krztuścowi	76,4%	71,5%	65,9%
	p/poliomyelitis	83,5%	71,5%	65,9%
	p/odrze, śwince, różyczce	65,9%	66,7%	64,5%
10-latki	p/odrze, śwince, różyczce	79,7%	80,3%	77,3%
14-latki	p/błonicy, tężcowi i krztusiec	80,1%	78,0%	71,9%
19-latki	p/błonicy i tężcowi	77,2%	73,1%	65,1%

W porównaniu do lat ubiegłych widoczny jest spadek wyszczepialności dzieci i młodzieży na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Każdego roku placówki zgłaszają nowe przypadki odmowy obowiązkowych szczepień ochronnych. W 2022 r. zgłoszono 10 dzieci, których opiekunowie prawni odmówili szczepień ochronnych. Liczba dzieci niezaszczepionych, w związku z odmową szczepień ochronnych na koniec 2022 roku wyniosła 87. Najczęstszą przyczyną uchylania się od obowiązkowych szczepień ochronnych na terenie powiatu jest wpływ ruchów antyszczepionkowych.

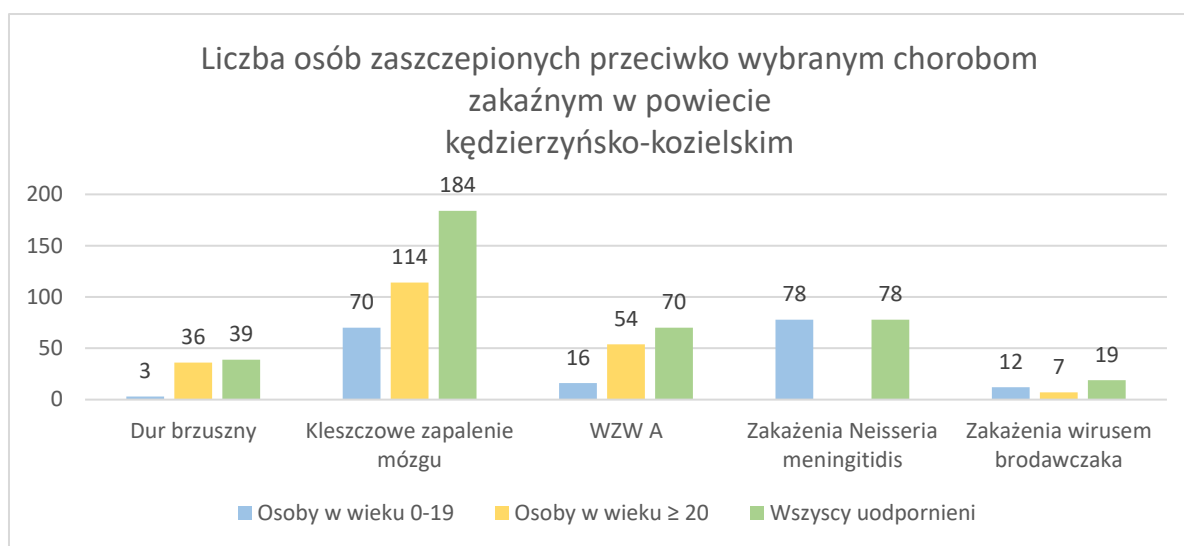
➤ **Obowiązkowe szczepienia osób narażonych, szczepienia poekspozycyjne oraz szczepienia zalecane**

W roku 2022 na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego przeciwko wirusowemu zapaleniu wątroby typu B, w ramach obowiązkowych szczepień osób narażonych (osoby dializowane, osoby wykonujące zawód medyczny) oraz szczepień zalecanych (m.in. przed planowanym zabiegiem) uodporniono łącznie 326 osób.

Kolejnym szczepieniem, które realizowane jest w ramach szczepień osób narażonych oraz jako szczepienie zalecane jest szczepienie przeciwko ospie wietrznej. W roku 2022 na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego przeciwko ospie wietrznej zaszczepiono łącznie 255 osoby, z czego 207 osób zostało uodpornione w ramach szczepień osób narażonych (dzieci uczęszczające do żłobków lub klubów dziecięcych do 3 roku życia), natomiast 47 osób uodporniono w ramach szczepień zalecanych.

W roku 2022 na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego w ramach szczepień profilaktycznych zaszczepiono 9 osób przeciw wścieklicznie, dodatkowo 5 mieszkańców naszego powiatu poddało się szczepieniom po narażeniu.

Szczepienia zalecane dzieci i młodzieży oraz szczepienia osób dorosłych (z wyjątkiem osób narażonych oraz szczepień poekspozycyjnych) są szczepieniami odpłatnymi.

➤ Punkty szczepień

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna nadzoruje 34 punkty szczepień w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim. Skontrolowano 30 punktów szczepień, poza 4 punktami, które mieszczą się w DPS i uruchamiane są doraźnie. Przeprowadzone kontrole wykazały, że preparaty szczepionkowe przeznaczone do realizacji PSO przechowywane są we właściwy sposób (19 placówek ma zainstalowany całodobowy monitoring), szczepienia prowadzone są prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

3. STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

Ocena stanu sanitarno- higienicznego i technicznego podmiotów leczniczych została dokonana w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2022 r. w sprawie

szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. z 2022 r., poz. 402).

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kędzierzynie- Koźlu znajdowało się 198 podmiotów prowadzących działalność leczniczą: w tym 3 szpitale, 1 hospicjum, 41 przychodni, 31 innych podmiotów (caritas, punkty pobrań krwi, krwiodawstwo, itp.) oraz 122 praktyk zawodowych (w tym indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne specjalistyczne praktyki lekarskie, grupowe praktyki lekarskie, indywidualne, specjalistyczne, grupowe praktyki pielęgniarek i położnych).

W placówkach lecznictwa zamkniętego przeprowadzono ogółem 4 kontrole, w tym skontrolowano 3 szpitale oraz 1 hospicjum. Stan sanitarno- techniczny szpitali nie uległ zmianie w stosunku do poprzedniego roku.

Na terenie powiatu działalność prowadziło 41 podmiotów świadczących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne, przeprowadzono ogółem 31 kontroli. Skontrolowano 40 praktyk zawodowych z 122 placówek według ewidencji oraz 12 obiektów z 31 obiektów widniejących w ewidencji z grupy podmiotów, do których należą: stacje caritas, gabinety rehabilitacyjne, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej prowadzące długoterminową opiekę pielęgniarską przy łóżku pacjenta w miejscu zamieszkania chorego, krwiodawstwo oraz laboratoria diagnostyczne.

W podmiotach wykonujących świadczenia medyczne właściwy dobór preparatów dezynfekcyjnych w stosunku do potencjalnego zagrożenia. Zapas narzędzi jednorazowego użytku, materiałów opatrunkowych, rękawiczek jednorazowych, mydeł w płynie oraz środków do utrzymania czystości wystarczający. Roztwory środków dezynfekcyjnych sporządzane były prawidłowo zgodnie z zaleceniami producenta. Asortyment preparatów dezynfekcyjnych uwzględniał specyfikę placówek oraz zapobieganie zakażeniom krwiopochodnym. Zastrzeżeń nie budzą procesy sterylizacji narzędzi wielokrotnego użytku, postępowania z brudną bielizną, odzieżą roboczą oraz magazynowaniem odpadów medycznych. Gospodarka postępowania z odpadami medycznymi we wszystkich skontrolowanych podmiotach jest odpowiednia, zgodna z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. w sprawie szczegółowego postępowania z odpadami medycznymi (Dz. U. z 2017 r. poz. 1975). Stan sanitarno- higieniczny oraz techniczny obiektów prawidłowy. Wdrożone i stosowane procedury tj. postępowania z narzędziami i sprzętem wielorazowego użycia, mycia, dezynfekcji, sterylizacji, postępowania z odpadami medycznymi, brudną i czystą bielizną. Poziom świadczonych usług, wyposażenie oraz stan sanitarno- techniczny obiektów, w których wykonuje się świadczenia medyczne ocenia się jako zadowalający. Przeprowadzane przez właścicieli obiektów remonty i modernizacje oraz zakup nowoczesnego sprzętu i aparatury, przyczyniają się do poprawy funkcjonalności obiektów i poziomu świadczonych usług.

Wszystkie obiekty służby zdrowia są zaopatrywane w wodę z wodociągów publicznych, przedstawiono sprawozdania z badań wody ciepłej w kierunku bakterii z rodz. Legionella sp. pobranej w ramach kontroli wewnętrznej w POZ- ach jakoś wody nie odbiega od wymagań obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie- Koźlu zgodnie z ww. rozporządzeniem pobrał do badań w kierunku obecności bakterii Legionella sp. 9 próbek ciepłej wody w podmiocie leczniczym. Obecność bakterii Legionella sp. w liczbie większej niż dopuszczalna (100 jtk)

stwierdzono w dwóch próbkach. Wydano decyzję administracyjną nakazującą poprawę jakości wody. Strona przedstawiła harmonogram działań naprawczych wraz z proponowanym terminem poboru próbek kontrolnych wody. W ramach wewnętrznej kontroli jakości wody zarządca podmiotu leczniczego pobrał do badań dwie próbki wody w kierunku obecności bakterii Legionella sp. W obu stwierdzono obecność bakterii w liczbie powyżej 100 jtk/100 ml. W związku z powyższym wydano decyzję nakazującą wyłączenie z eksploatacji urządzenia prysznicowe i przeprowadzenie dezynfekcji sieci wodnej oraz przedłożenie wyników badań wody po przeprowadzeniu działań naprawczych. Zarządca placówki przedstawił kontrolne sprawozdania z badań wody, w których ilość bakterii Legionella sp. nie przekraczała dopuszczalnej wartości (100 jtk/100 ml).

4. STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Kontrolę stanu sanitarnego w 2022 roku przeprowadzono w 64 obiektach użyteczności publicznej. Kontrolą objęto: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, hotele, inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, dworzec autobusowy, dworzec i stacja PKP, cmentarze, domy przedpogrzebowe, zakład karny, hale sportowe, zakłady pogrzebowe, obiekty małej architektury.

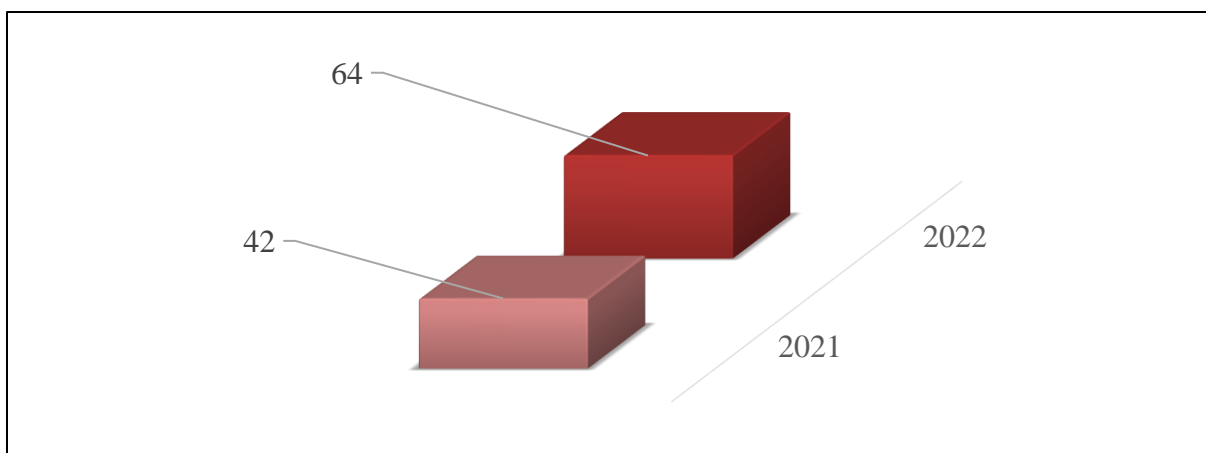
W porównaniu z poprzednim rokiem liczba podmiotów oferujących usługi kosmetyczne, fryzjerskie, tatuażu i odnowy biologicznej wyraźnie wzrosła. Pozytywnie ocenia się wzrost liczby przedsiębiorców wyposażających gabinety w autoklawy, jak również posiadających umowy na sterylizację narzędzi poza gabinetami oraz stosujących narzędzia wyłącznie jednorazowego użytku. Obserwuje się, że coraz częściej podmioty rezygnują ze stosowania bielizny wielokrotnego użytku na rzecz bielizny jednorazowej. Zakłady kosmetyczne wprowadzają do zakresu usług coraz to nowsze, bardziej inwazyjne zabiegi wymagające szczególnego nadzoru sanitarnego. Stwierdzono prawidłowe zachowania higieniczne personelu w zakresie stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1657 ze zm.). Sposób postępowania z odpadami komunalnymi oraz wytwarzanymi podczas usług kosmetycznych nie budził zastrzeżeń.

Właściciele obiektów hotelowych i noclegowych systematycznie podnoszą standard pokoi oraz otaczającej infrastruktury. Zapas czystej bielizny hotelowej wystarczający - większość posiada podpisane umowy z pralniami zewnętrznymi. Stan sanitarno- higieniczny oraz techniczny skontrolowanych obiektów jest prawidłowy. Obiekty spełniają wymagania dotyczące bezpieczeństwa użytkowania.

Inne informacje obrazujące stan sanitarny obszaru nadzorowanego:

W roku 2022 poza działaniami wyżej opisanymi, podobnie jak w latach ubiegłych zaopiniowano i wydano zgody na:

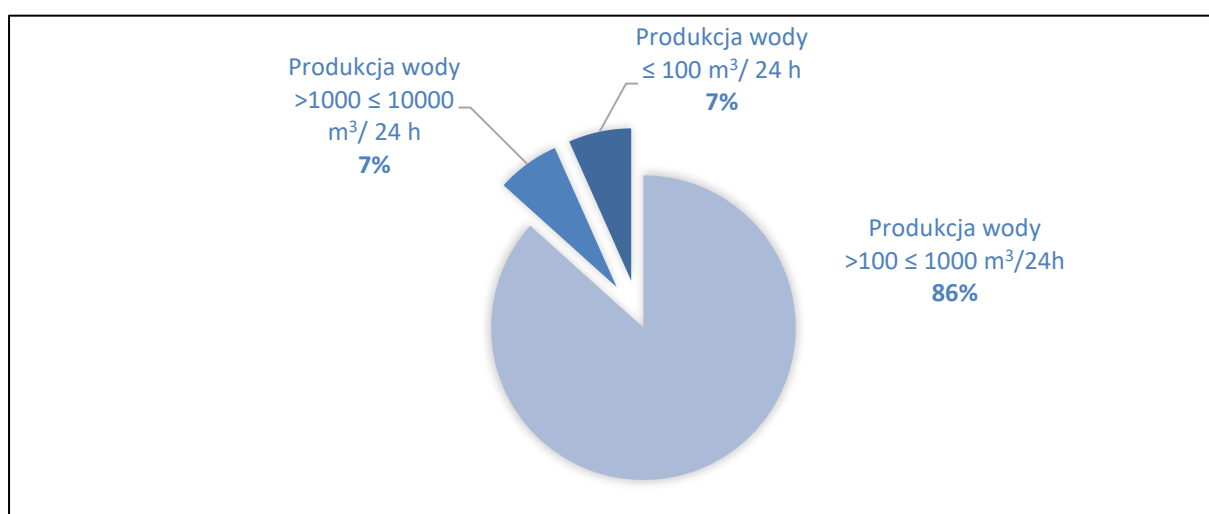
- 36 przywozów zwłok lub spopielonych szczątków ludzkich,
- 6 decyzji dot. wywozu zwłok lub spopielonych szczątków zwłok za granicę,
- 60 ekshumacji,
- 6 opinii sanitarnych związanych z imprezami masowymi organizowanymi w mieście.

Zestawienie liczby skontrolowanych obiektów w ramach nadzoru w 2021 oraz 2022 rok

5. NADZÓR NAD ZAOPATRZENIEM W WODĘ DO SPOŻYCIA

Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi sprawowany jest przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 195 ze zm.) w oparciu o wymagania, jakim powinna odpowiadać woda do picia określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy realizowanym przez przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne lub gminne jednostki organizacyjne. Ludność powiatu zaopatrywana jest w wodę przez 14 wodociągów, korzystających z ujęć wód podziemnych z utworów trzecio i czwartorzędowych: Błażejowice, Korzonek, Dziergowice, Stare Koźle, Polska Cerekiew, Zakrzów, Dobieszów, Pawłowiczki, Gościęcín, Grodzisko, Większyce, Kędzierzyn- Koźle, PCC Energetyka Blachownia, Grupa Azoty.

Liczba wodociągów do zbiorowego zaopatrzenia ludności z podziałem na dobową wielkość produkcji wody

- Wodociąg o produkcji $\leq 100 \text{ m}^3/\text{dobę}$:
W tej grupie znajduje się 1 wodociąg zakładowy Grupy Azoty ZAK S.A. Kędzierzyn-Koźle.
- Wodociągi o produkcji $>100 \leq 1000 \text{ m}^3/\text{dobę}$:
W tej grupie znajduje się 12 wodociągów, tj. Błażejowice, Korzonek, Dziergowice, Stare Koźle, Polska Cerekiew, Zakrzów, Dobieszów, Pawłowiczki, Gościęcín, Grodzisko, Większyce, PCC Energetyka Błachownia.
- Wodociąg o produkcji $>1000 \leq 10000 \text{ m}^3/\text{dobę}$:
W tej grupie znajduje się 1 wodociąg, tj. Kędzierzyn- Koźle ujęcie Grunwaldzka oraz ujęcie Dunikowskiego.

W 2022 roku stwierdzono przekroczenia w następującym wodociągu:

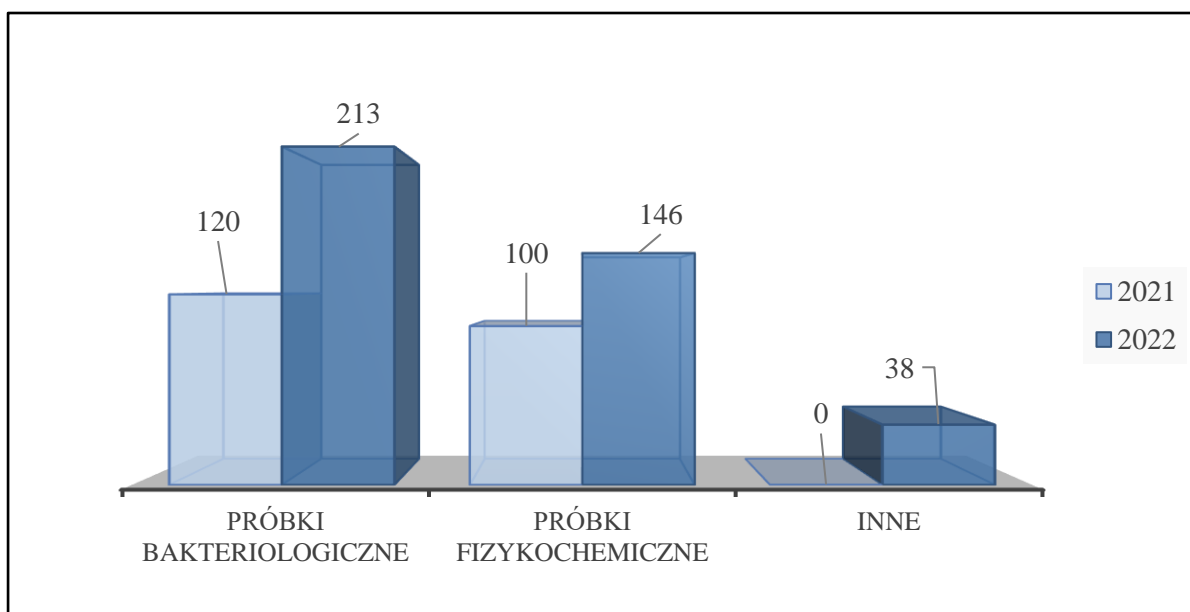
Wodociąg	Przekroczony parametr	Czas trwania przekroczenia	Działania naprawcze podjęte przez PIS oraz administratora wodociągu	Jakość wody
Grodzisko Miejscowość Naczęsławice	Enterokoki	6 dni	Oceniając ryzyko zdrowotne oraz uznając, że występujące przekroczenia stwarzają realne i bezpośrednie zagrożenia dla zdrowia ludzi Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie - Koźle zarządził zakaz spożywania wody przez ludzi dla mieszkańców miejscowości Naczęsławice. Administrator wodociągu podjął działania naprawcze polegające na zwiększeniu częstotliwości płukania filtrów i sieci wodociągowej, dezynfekcji zbiorników oraz sieci.	Przydatna do spożycia

Stwierdzone w pojedynczych przypadkach przekroczenia parametrów mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych były efektem zanieczyszczeń punktowych oraz czasowymi awariami systemów dystrybucji wody. Na koniec roku 2022 woda do spożycia przez ludzi na terenie tutejszego powiatu odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia.

W ramach prowadzonego nadzoru nad jakością wody pitnej pobrano 146 próbek do badań fizykochemicznych i 213 do badań mikrobiologicznych. Przeprowadzono 9 kontroli stanu sanitarno- technicznego urządzeń wodociągowych oraz 48 kontroli związanych z poborem próbek wody do badań.

W celu poprawy jakości wody Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu prowadził postępowanie administracyjne zakończone wydaniem 8 decyzji finansowych oraz 1 decyzji stwierdzającej brak przydatności wody do spożycia przez ludzi nakazującą poprawę jakości wody ze względu na obecność w wodzie Enterokoków. Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne pobrały ogółem 168 próbek do badań fizykochemicznych i mikrobiologicznych zgodnie z zatwierdzonym harmonogramem oraz przeprowadziły 100 kontroli związanych z poborem próbek wody do badań.

W związku z zanieczyszczeniem Rzeki Odra upoważnieni pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Kędzierzynie- Koźlu przeprowadzili 30 kontroli urzędowych oraz pobrali 36 próbek wody do badań laboratoryjnych z wodociągu Kędzierzyn- Koźle ujęcie Dunikowskiego oraz wodociągu Stare Koźle w zakresie parametrów fizykochemicznych oraz bakteriologicznych. W ramach współpracy z Opolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym pobrano 2 próbki wody z Rzeki Odra do badań w zakresie substancji promieniotwórczych

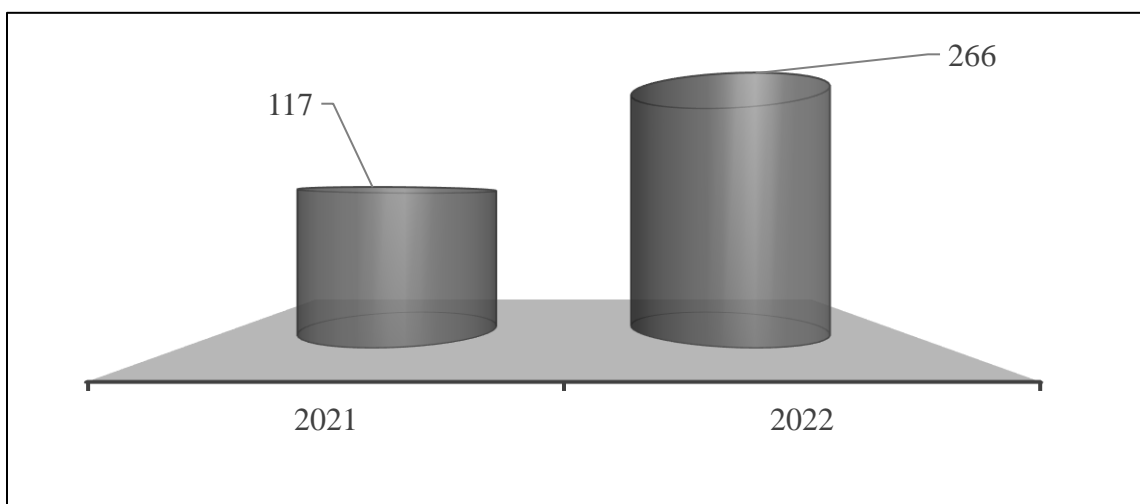
Zestawienie próbek mikrobiologicznych oraz fizykochemicznych pobranych w ramach nadzoru w 2021 oraz 2022 roku

5.1. Kąpieliska

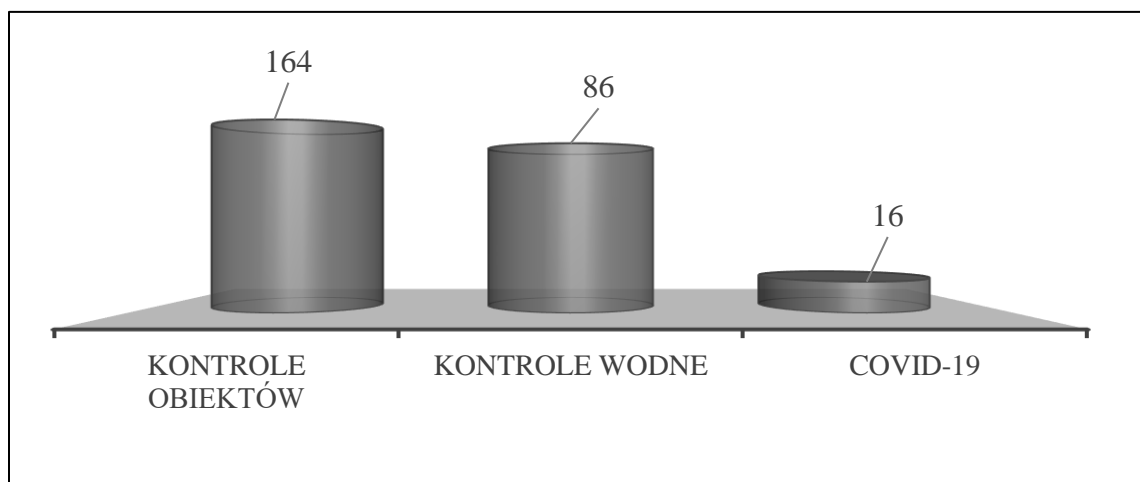
W sezonie letnim w gminie Reńska Wieś funkcjonowały dwa Kąpieliska: „Centralne” oraz „Stodoła”. Organizatorem był Wójt Gminy Reńskiej Wsi. Sezon kąpieliskowy obejmował okres od 25 czerwca 2022 r. do 4 września 2022 r. Przed rozpoczęciem sezonu kąpieliskowego przeprowadzono 2 kontrole bieżącego stanu sanitarno- higienicznego oraz technicznego, które nie wykazały nieprawidłowości. Na kąpieliskach wyznaczono strefy w wodzie ogrodzone bojami. Organizator odpowiednio oznakował kąpieliska poprzez umieszczenie tablic informacyjnych zgodnie z wymogami zawartymi w przepisach prawa. W trakcie trwania sezonu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie- Koźlu oraz organizator kąpieliska nie zarejestrował zanieczyszczeń w wodzie, mogących mieć wpływ na jej jakość oraz zdrowie osób kąpiących. Informacje o jakości wody w kąpieliskach na bieżąco umieszczane były na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Kędzierzynie- Koźlu oraz w serwisie kąpieliskowym. W sezonie kąpielowym z Kąpielisk pobrano 2 próbki wody do badań laboratoryjnych mikrobiologicznych. Wydano 8 pozytywnych bieżących ocen jakości wody oraz 8 komunikatów stwierdzających przydatność wody do kąpeli. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie- Koźlu po zakończeniu sezonu kąpieliskowego analizując wyniki badań próbek wody ocenił i sklasyfikował wodę w kąpielisku „Stodoła” jako doskonałą, natomiast wodę w kąpielisku „Centralne” jako dobrą

5.2. Baseny kąpielowe

Jakość wody na Krytej Pływalni w Kędzierzynie- Koźlu oraz w nieckach Kędzierzyńsko-Kozielskiego Centrum Aktywności „Wodne oKko” zarządzanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kędzierzynie- Koźlu spełniała wymagania mikrobiologiczne i fizykochemiczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2016 ze zm.). W wyniku przeprowadzonych badań jakości wody stwierdzono jednorazowe przekroczenia. Zarządzający na bieżąco informowali o podjętych działaniach naprawczych oraz przedstawiali sprawozdania z badań wody, które potwierdzały wyeliminowanie przekroczeń. Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zakrzowie w dalszym ciągu ma zawieszoną działalność. W ramach kontroli urzędowej pobrano łącznie 33 próbki wody do badań laboratoryjnych oraz przeprowadzono 2 kontrole. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie- Koźlu wydał dwie zbiorcze roczne oceny jakości wody na pływalniach.

Zestawienie liczby kontroli ogółem za rok 2021 oraz 2022

Zestawienie kontroli w 2022 roku

5.3. Wnioski

- W podmiotach wykonujących świadczenia medyczne stan sanitarno- higieniczny, funkcjonalność oraz wyposażenie w wyroby medyczne, aparaturę i sprzęt medyczny odpowiedni do rodzaju i zakresu udzielanych świadczeń,
- gospodarka postępowania z odpadami medycznymi jest odpowiednia, zgodna z obowiązującymi przepisami prawa,
- liczba wydanych decyzji administracyjnych dotyczących jakości wody do spożycia przez ludzi zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego, o czym świadczy wzrost świadomości przedsiębiorstw wodociągowych na temat wymagań, jakie powinna spełniać bezpieczna i „zdrowa” woda do spożycia,
- w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowo kanalizacyjne, zarządzający pływalniami oraz kąpieliskami pobierali próbki wody do badań laboratoryjnych zgodnie z harmonogramem ustalonym z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Kędzierzynie- Koźlu,
- zapewnione jest bezpieczeństwo przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi dzięki opracowanym i wdrożonym procedurom w zakładach, w których podczas wykonywanych usług dochodzi do przerwania ciągłości tkanek,
- działania inspekcji sanitarnej w zakresie higieny komunalnej przyczyniły się do poprawy stanu sanitarno- higienicznego, zwiększając reżim sanitarny przy świadczeniu usług,
- co roku wzrasta standard bazy noclegowej w obiektach hotelarskich,
- współpraca w zakresie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej ze Starostwem Powiatowym, Urzędem Miasta, Urzędami Gmin i innymi podmiotami przebiega sprawnie.

6. NADZÓR NAD HIGIENĄ ŻYWNOŚCI, ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

W 2022 r. realizowano zasadnicze zamierzenia i ogólne kierunki działania dotyczące:

- ✓ realizacji planu pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej,
- ✓ opracowania raportów z realizacji Rozporządzenia WE nr 284/2011 z dnia 22 marca 2011 r. ustanawiające specjalne warunki i szczegółowe procedury dotyczące przywozu przyborów kuchennych z tworzyw poliamidowych i melaminowych pochodzących lub wysłanych z Chińskiej Republiki Ludowej i Specjalnego Regionu Administracyjnego Hongkong;
- ✓ opracowania raportów z realizacji Decyzji Wykonawczej Komisji z dnia 13 czerwca 2013 r. zmieniającej decyzje wykonawczą 2011/884/UE w sprawie środków nadzwyczajnych w odniesieniu do niedozwolonego genetycznie zmodyfikowanego ryżu w produktach z ryżu pochodzących z Chin (2013/287/UE);
- ✓ wzmocnienia nadzoru nad zakładami produkcji i dystrybucji suplementów diety oraz środków spożywczych, które generują największą liczbę nieprawidłowości,
- ✓ nadzoru nad żywnością prozdrowotną (środkami spożywczymi objętymi obowiązkiem powiadomienia o pierwszym wprowadzeniu do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. suplementami diety, żywnością dla określonych grup, żywnością wzbogacaną);
- ✓ nadzoru nad produktami kosmetycznymi w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów prawnych.

W 2022 r. nadzorem sanitarnym objęto ogółem 917 obiektów żywnościowo-żywnościowych. Ogółem przeprowadzono 450 kontroli, w tym 36 interwencyjnych:

- 15 kontroli w ramach interwencji konsumentów,
- 21 kontroli w ramach powiadomień w systemie RASFF (System Wczesnego Ostrzegania w Zakresie Żywności i Środków Żywności Zwierząt) dot. wprowadzania na rynek produktów spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Powiadomienia dotyczyły: niewłaściwej jakości mikrobiologicznej środków spożywczych (obecności *Salmonella spp.*, *Salmonella Typhimurium*), zanieczyszczenia środków spożywczych tlenkiem etylenu (ETO), stwierdzenia przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu pestycydów, niezadeklarowanego alergenu.

W ramach urzędowej kontroli żywności skontrolowano 326 zakładów.

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, uwzględniającymi przepisy w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych.

Wydano ogółem 242 decyzje administracyjne, w tym:

- 68 dotyczących zatwierdzenia zakładów oraz rozszerzenia zakresu prowadzonej działalności.
- 129 dotyczących wykreślenia z rejestru zakładów.

Pozostałe decyzje wydano w związku z naruszeniem wymagań sanitarno-higienicznych oraz 6 w związku z kontrolą importowanych środków spożywczych.

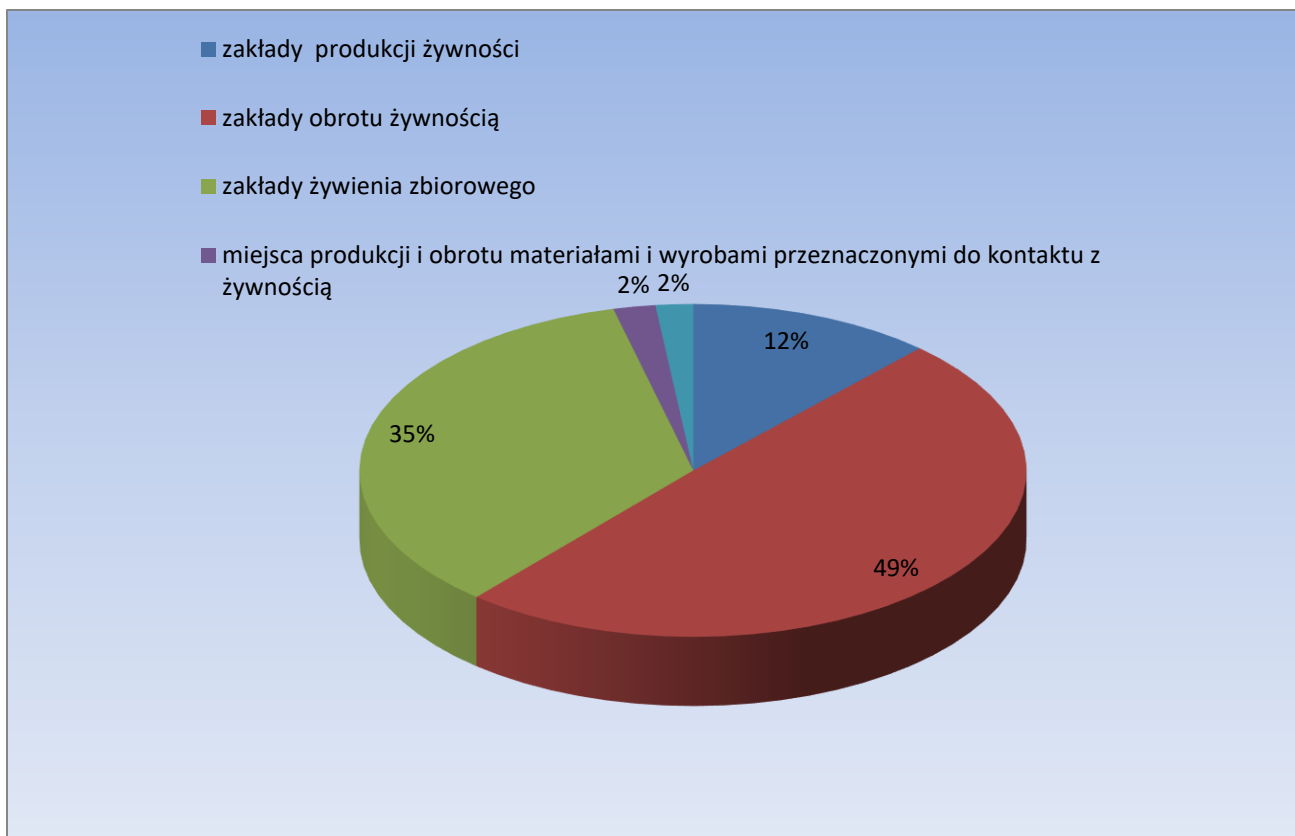
Przyjęto 14 wniosków o interwencje. Dotyczyły głównie niewłaściwego stanu sanitarno-higienicznego zakładów, niewłaściwej jakości artykułów spożywczych, obecności szkodników, niewłaściwego postępowania z odpadami, niewłaściwego oznakowania środków spożywczych, itp.. Kontrole sanitarne wykazały zasadność wniesionych interwencji w 6 przypadkach. Podjęto stosowne działania administracyjne, nieprawidłowości zostały usunięte.

Nadzorowano obiekty pod względem realizacji zasad GHP, GMP, HACCP ze szczególnym uwzględnieniem ich dokumentowania dla potrzeb oceny ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności. Korzystając z ułatwień przewidzianych przez Komisję Europejską we wdrażaniu procedur HACCP w małych przedsiębiorstwach, w części zakładów żywnościowych przestrzeganie zasad GHP i GMP uznano za wystarczające dla kontroli najważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa żywności.

System HACCP został opracowany i wdrożony w 652 obiektach spośród 917 znajdujących się pod nadzorem. W pozostałych obiektach wdrożono zasady GHP i GMP.

6.1 Stan sanitarny w nadzorowanych zakładach

Nadzorem sanitarnym objętych było 917 obiektów żywnościowo-żywnościowych. Poniższy wykres przedstawia procentowy udział poszczególnych grup obiektów w ogólnej liczbie nadzorowanych zakładów.

% Udział poszczególnych grup obiektów w ogólnej liczbie nadzorowanych zakładów.

Nadzorem sanitarnym objęto następujące grupy zakładów:

- **111 zakładów produkcji żywności:** 2 wytwórnie lodów, 1 automat do lodów, 1 wytwórnię tłuszczów roślinnych i zwierzęcych, 14 piekarni, 7 ciastkarni, 1 zakład produkcji wyrobów winiarskich, 2 zakłady garmazeryjne, 2 zakłady zbożowo-młynarskie, 1 wytwórnię wyrobów cukierniczych, 3 wytwórnie substancji dodatkowych, 1 cukrownię, 4 inne wytwórnie żywności, 5 producentów w warunkach domowych, 67 zakładów wpisanych do rejestru zakładów w zakresie produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego oraz dostaw bezpośrednich oraz w zakresie rolniczego handlu detalicznego.

W 43 obiektach opracowano i wdrożono system HACCP, w pozostałych wdrożone zostały zasady GHP/GMP.

- **461 obiektów obrotu żywnością:** 247 sklepów spożywczych, w tym 23 markety i supermarketów, 44 kioski spożywcze, 24 apteki, 17 magazynów hurtowych, 23 obiekty ruchome i tymczasowe, 53 środki transportu, 53 inne obiekty obrotu żywnością.

Stwierdzone uchybienia w grupie obiektów obrotu żywnością:

- *nieprzestrzeganie procedur opartych na zasadach HACCP,*
- *sprzedaż artykułów spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości,*
- *niewłaściwe warunki przechowywania artykułów spożywczych łatwopsujących,*
- *niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń,*
- *niewłaściwy stan sanitarno-techniczny ścian i sufitów w magazynach, podłóg.*

W 308 obiektach opracowano i wdrożono system HACCP, w pozostałych wdrożone zostały zasady GHP/GMP.

- **326 zakładów żywienia zbiorowego**, w tym 209 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, 117 zakładów żywienia zbiorowego zamkniętego.

Żywnienie zbiorowe zamknięte jest szczególnie ważnym elementem podstawowej formy wyżywienia dla określonych środowisk (pacjentów szpitali, dzieci w żłobkach, przedszkolach, szkołach, pensjonariuszy domów dla ludzi starszych, itp.).

W 2022 r. w tej grupie obiektów dokonano 27 teoretycznych ocen jadłospisów tygodniowych oraz 4 oceny zestawień dekadowych:

- w bloku żywienia w szpitalu
- w blokach żywienia w domach opieki społecznej,
- w stołówkach w żłobkach,
- w stołówkach szkolnych,
- w stołówkach na półkoloniach
- w stołówkach w przedszkolach.

W żywieniu zbiorowym w placówkach oświatowo-wychowawczych realizowano wytyczne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz.U. z 2016 r. poz. 1154).

Stwierdzone uchybienia w grupie obiektów żywienia zbiorowego otwartego:

- *nieprzestrzeganie procedur opartych na zasadach systemu HACCP,*
- *niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, sprzętu stanowiącego wyposażenie,*
- *niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych łatwopsujących się,*
- *nieprawidłowe przechowywanie odzieży ochronnej,*
- *brak środków dezynfekcyjnych,*
- *brak aktualnych orzeczeń lekarskich,*
- *brak zabezpieczenia przed dostępem owadów,*
- *niewłaściwy stanu sanitarno-techniczny ścian i sufitów, podłóg w pomieszczeniach produkcyjnych.*

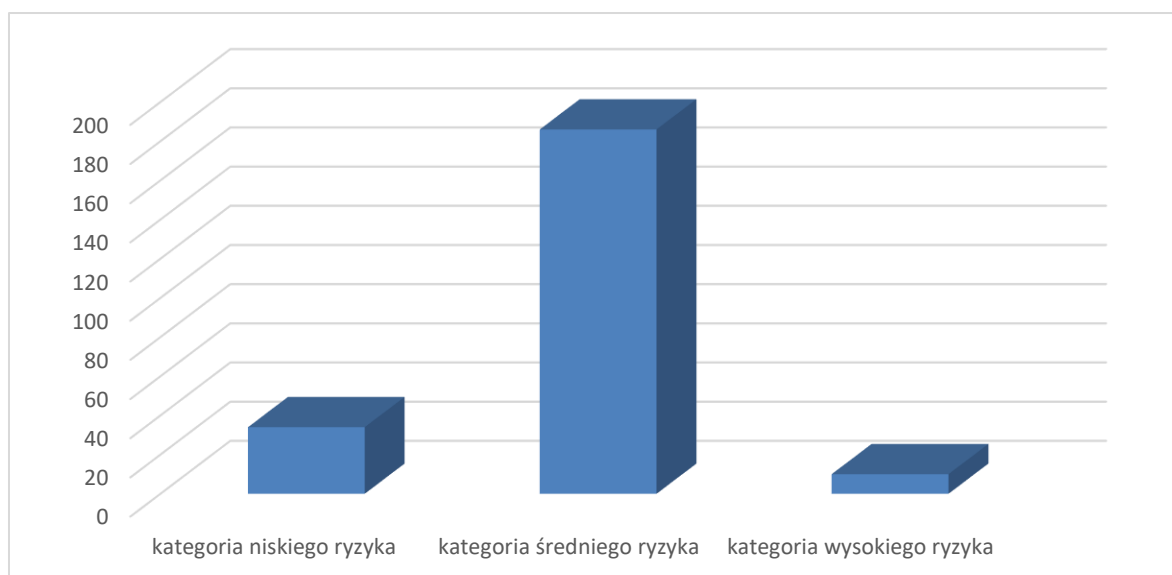
- **19 miejsc produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością:** 3 wytwórnie, 2 hurtownie, 14 sklepów.

W trakcie nadzoru kontrolowano wykorzystywane w produkcji i obrocie środkami spożywczymi wyżej wymienione wyroby pod kątem prawidłowości znakowania, deklaracji producentów.

17 obiektów obrotu produktami kosmetycznymi –przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych.

6.2. Klasyfikacja zakładów ocenionych na podstawie arkusza oceny zakładu

Oceny stanu sanitarnego na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego dokonano w 230 zakładach. Na podstawie arkusza oceny stanu sanitarnego zakwalifikowanych do kategorii ryzyka niskiego- 34 zakłady, ryzyka średniego – 186 zakładów, ryzyka wysokiego- 10 obiektów.

Porównanie ilości obiektów zakwalifikowanych do poszczególnych kategorii ryzyka

6.3. Jakość zdrowotna środków spożywczych

W 2022 roku do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano 236 próbek, żadnej nie kwestionowano.

Główne kierunki badań to: mikrobiologia, metale szkodliwe dla zdrowia, pozostałości pestycydów, mikotoksyny, azotany, zawartość substancji dodatkowych, substancje migrujące z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, GMO, zawartość jodu w soli kuchennej, furan, znakowanie, zawartość glutenu, WWA, oporność na środki przeciwdrobnoustrojowe u bakterii zoonotycznych i komensalnych, napromienianie żywności, oznaczanie zawartości związków polarnych w tłuszczach smażalniczych, kontrola środków spożywczych wzbogacanych w witaminy, składniki mineralne, oznaczanie zawartości substancji farmakologicznie czynnych w suplementach diety i inne.

Próbki pobierane do badań laboratoryjnych oceniane są również w kierunku zgodności znakowania z obowiązującymi przepisami. Zgodnie z obowiązującym prawem żywnościowym obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności spoczywa na przedsiębiorcach branży spożywczej.

6.4 Obrót suplementami diety, żywnością przeznaczoną dla niemowląt i małych dzieci oraz żywnością specjalnego przeznaczenia medycznego i środkami spożywczymi zastępującymi całodzienną dietę, do kontroli masy ciała.

Obrót ww. produktami prowadzi hurtownia suplementów diety (sprzedaż przez Internet), specjalistyczne punkty sprzedaży, hiper i supermarkety, inne sklepy na wydzielonych stoiskach, regałach, półkach.

Prowadzona jest sprzedaż:

- suplementów diety będących skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych
- preparatów do początkowego żywienia niemowląt i preparatów do dalszego żywienia niemowląt,

- produkty zbożowe przetworzone i inna żywność dla dzieci,
- żywność specjalnego przeznaczenia medycznego,
- środki spożywcze zastępujące całodzienną dietę, do kontroli masy ciała.

W pobranych do badań próbkach środków spożywczych z tej grupy zbadano wybrane parametry w środkach specjalnego żywieniowego przeznaczenia i suplementach diety, oceniono znakowanie, zawartość składników mineralnych, kwasów tłuszczowych omega-6, zawartość witamin rozpuszczalnych w wodzie. Próbki nie były kwestionowane.

Dokonano weryfikacji stanowiska Głównego Inspektora Sanitarnego przedstawionego w odpowiedziach do producentów bądź przedsiębiorców, którzy przesłali powiadomienie o wprowadzeniu po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej suplementów diety, żywności wzbogacanej, żywności dla określonych grup - weryfikacji poddano 47 produktów. Ww. produktów nie stwierdzono w obrocie. W 2022 r. przeprowadzono kontrole w aptekach w zakresie przestrzegania wymagań rozporządzenia Komisji Europejskiej (UE) 2022/860 zmieniającego załącznik III do rozporządzenia (WE) nr 1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do monakolin ze sfermentowanego czerwonego ryżu. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.5. Nadzór nad produktami kosmetycznymi.

Nadzorem objętych było 17 obiektów, w tym: 6 sklepów gdzie głównym asortymentem sprzedaży są produkty kosmetyczne, 1 zakład prowadzący działalność w zakresie sprzedaży hurtowej i detalicznej produktów kosmetycznych przez Internet (przedsiębiorca działa jako osoba odpowiedzialna w zakresie importu produktów kosmetycznych) oraz 10 obiektów, w których produkty kosmetyczne są dodatkowym asortymentem sprzedaży. Prowadzono postępowania kontrolne i wyjaśniające w związku z wpływającymi decyzjami powiatowych inspektorów sanitarnych zakazującymi wprowadzania do obrotu i udostępniania produktów kosmetycznych zawierających w składzie niedozwolone składniki, nieprawidłowo oznakowanych. W 2022 r. przeprowadzono kontrole produktów kosmetycznych w zakresie posiadanej dokumentacji u przedsiębiorcy działającego jako osoba odpowiedzialna w zakresie importu, oceny oznakowania, zawartości substancji zakazanych. Przeprowadzono 17 kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6.6. Współpraca z innymi jednostkami kontrolnymi

W 2022 roku współpracowano z Weterynaryjną Inspekcją Sanitarną:

- w ramach zawartego Porozumienia o współpracy Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Inspekcji Weterynaryjnej przekazano listy nadzorowanych obiektów w m-cu czerwcu i grudniu Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii w Kędzierzynie-Koźlu; wymiana informacji w związku z interwencją konsumenta z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Lesznie oraz w związku z kwestionowanymi wynikami badań środka spożywczego pochodzenia zwierzęcego z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Jarocinie.

W ramach podejmowanych działań w związku z prowadzonym nadzorem sanitarnym, powiadomieniami w systemie RASFF współpracowano z Państwowymi Powiatowymi Inspektorami Sanitarnymi woj. opolskiego oraz spoza województwa.

Przeprowadzono kontrole gospodarstw rolnych prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej produktów pochodzenia roślinnego i dostaw bezpośrednich z udziałem przedstawiciela Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Opolu, oddział w Głubczycach.

6.7. Wnioski

W 2022 roku realizowano urzędowe kontrole żywności według harmonogramu oraz kontrole ponadplanowe w związku z powiadomieniami w systemie RASFF, z wnioskami w sprawie zatwierdzenia zakładów, poborem próbek do badań laboratoryjnych, interwencjami konsumentów. Realizowano zasadnicze zamierzenia, „Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2022 r.” zgodnie wytycznymi.

Pracownicy oddziału uczestniczyli również w nadzorze nad przestrzeganiem ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii, określonych w przepisach prawnych w obiektach żywnościowych, użyteczności publicznej, placówkach handlowych i usługowych.

***Stosowane skróty:**

- GHP- Dobra Praktyka Higieniczna (ang. Good Hygienic Practice)
- GMP- Dobra Praktyka Produkcyjna (ang. Good Manufacturing Practice)
- GMO – Organizmy zmodyfikowane genetycznie (ang. genetically modified organisms)
- HACCP – System Analizy Zagrożeń i Krytycznych Punktów Kontroli (ang. Hazard Analysis and Critical Control Points)
- RASFF -System Wczesnego Ostrzegania w Zakresie Żywności i Środków Żywnienia Zwierząt (ang. Rapid Alert System for Food and Feed)

7. NADZÓR NAD ŚRODKAMI ZASTĘPCZYMI

W 2022 r. nie stwierdzono naruszenia zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

Realizowany jest obowiązek zgłaszania przez podmioty lecznicze podejrzeń zatruc i zgonów spowodowanymi środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi nie dłużej niż w terminie 48 godzin od wystąpienia zdarzenia na odpowiednim formularzu do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, następnie informacja ta jest umieszczona w bazie SMIOD - elektroniczny system monitoringu spraw, dotyczących środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych przeprowadzono 4 kontrole sanitarne w obiektach prowadzących obrót produktami konopnymi i e-papierosami (lipiec i wrzesień 2022 r.). Dokonano przeglądu stron

internetowej sprzedaży produktów, prowadzonej przez skontrolowane podmioty. W ramach kontroli sprawdzono skład produktów pod kątem zawartości substancji HHC-O- związku z grupy kannabinoidów, wyczerpującej definicje środka zastępczego. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości. W 2022 r. wpłynęły 3 zgłoszenia podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi.

W okresie wakacyjnym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu poinformował Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu o wydanym przez Główny Inspektorat Sanitarny ostrzeżeniu publicznym przed używaniem substancji psychoaktywnej α -PHiP (α -pirolidynoizoheksanofenon), spotykanej także pod nazwami: α -PiHP, 4-Me-PVP, 4'M-PVP, „Funky”, „A-PiHP”. α -PHiP, która jest silnie uzależniająca substancją z grupy syntetycznych katynonów.

8. HIGIENA ZAKŁADÓW PRACY

8.1. Wprowadzenie

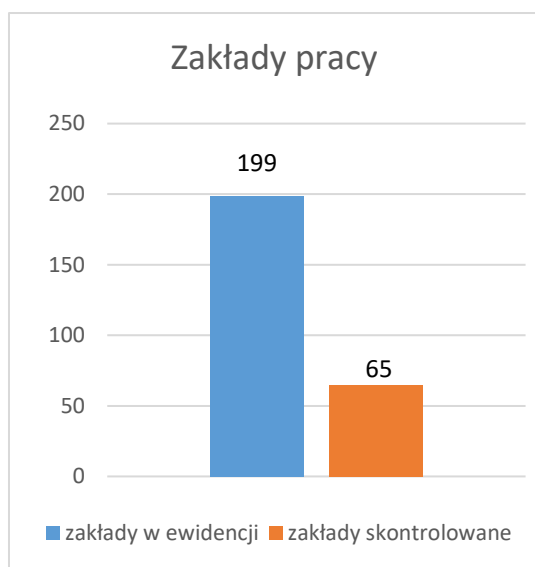
Nadzór sanitarny sprawowany przez Oddział Higieny Pracy obejmował, między innymi:

- Ocenę realizacji wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w ich postaci własnej, jako składników mieszanin lub w wyrobach.
- Ocenę kart charakterystyki substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie.
- Ocenę oznakowania opakowań substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie.
- Ocenę realizacji wymogów w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych.
- Ocenę realizacji wymogów w zakresie stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej.
- Ocenę realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotyków (substancji sklasyfikowanych) kategorii 2 i 3 w obrocie wewnątrzspółnotowym.
- Ocenę realizacji wymogów w zakresie handlu z państwami trzecimi prekursorami narkotyków.
- Ocenę realizacji wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów.

8.2. Bieżący nadzór sanitarny

W ramach bieżącego nadzoru nad zakładami Oddział Higieny Pracy przeprowadził łącznie 135 kontroli, w tym 129 kontroli – w 65 zakładach pracy zatrudniających 4734 pracowników oraz 5 postępowań administracyjnych prowadzonych w związku z podejrzeniem chorób zawodowych. Pod nadzorem Oddziału Higieny Pracy znajdowało się 199 zakładów pracy, zatrudniających 12725 osób.

W ewidencji Oddziału Higieny Pracy znajdują się 23 zakłady pracy, w których występują przekroczenia normatywów, gdzie 278 osób pracuje w przekroczeniach normatywów. W 2022 r. przeprowadzono kontrolę w 6 takich zakładach.

W 2022 r. przeprowadzono 4 kontrole interwencyjne:

- dwie z nich dotyczyły przestrzegania ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii,
- jedna kontrola dotyczyła sytuacji kryzysowej w związku z zatruciami metanolem, zawartym w denaturacie, stwierdzonym na terenie kraju,
- jedna kontrola dotyczyła warunków sanitarnych w zakładzie pracy.

Podczas kontroli interwencyjnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

➤ ZAGROŻENIA NA STANOWISKACH PRACY

Ze względu na warunki pracy największe zagrożenie stanowi nadal hałas i czynniki chemiczne, w tym rakotwórcze (amoniak, benzen, formaldehyd, paki, fenol, tlenek propylenu, gazy łatwopalne).

W 2022 roku nie zgłaszano żadnych zdarzeń z udziałem niebezpiecznych, w tym rakotwórczych czynników chemicznych. Największą grupę zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej w powiecie stanowią zakłady przemysłu chemicznego, zlokalizowane na terenie osiedli Blachownia i Azoty.

Zakłady posiadają infrastrukturę, zapewniającą właściwe warunki pracy i warunki socjalno-sanitarne. Oddział Higieny Pracy pozostaje w stałym kontakcie ze Służbami BHP strategicznych zakładów pracy w powiecie.

➤ CZYNNIKI RAKOTWÓRCZE I MUTAGENNE

W zakresie czynników rakotwórczych i mutagennych przeprowadzono 14 kontroli w 14 zakładach pracy. Ogółem pracowało w narażeniu na czynniki rakotwórcze w zakładach skontrolowanych - 421 osób, w tym 206 kobiet.

Stwierdzono nieprawidłowości w 2 zakładach pracy:

- PKD 31.02.Z – produkcja mebli kuchennych

Pracodawca nie przekazał informacji o procesie o działaniu rakotwórczym - prace związane z narażeniem na pył drewna, do Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarny oraz do Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Opolu.

- PKD 23.64 Z – Produkcja zaprawy murarskiej

Pracodawca nie prowadził rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z procesem technologicznym o działaniu rakotwórczym - prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną dla pracowników produkcyjnych: obsługa suszarni piasku, ładowarki, prace transportowe oraz nie przekazał informacji o procesie o działaniu rakotwórczym - prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną do Opolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i do Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektorat Pracy w Opolu.

W trakcie wszczętego postępowania administracyjnego zakłady poinformowały o usunięciu wyżej wymienionych nieprawidłowości. Wydano 2 decyzje płaćnicze.

➤ **CZYNNIKI BIOLOGICZNE**

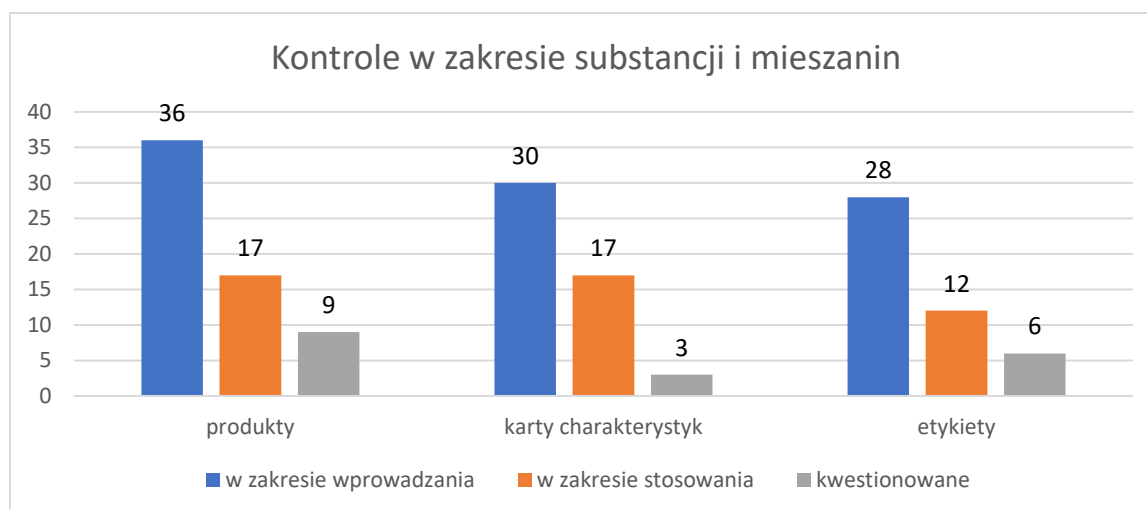
W zakresie szkodliwych czynników biologicznych przeprowadzono 19 kontroli w 19 zakładach pracy.

Ogółem praca w narażeniu na szkodliwe czynniki biologiczne w zakładach skontrolowanych: 476 osób, w tym 476 osób narażonych na czynniki biologiczne grupy 2, oraz 263 osób narażonych na czynniki biologiczne grupy 3. Nie stwierdzono nieprawidłowości w związku z czynnikami biologicznymi. W zakładach będących pod nadzorem nie ma podmiotów, w których występowałoby narażenie lub kontakt z mikroorganizmami i organizmami genetycznie modyfikowanymi.

➤ **SUBSTANCJE I MIESZANINY CHEMICZNE**

W zakresie substancji i mieszanin chemicznych przeprowadzono 29 kontroli, skontrolowano 17 produktów, 17 kart charakterystyk, 12 etykiet produktów w zakresie stosowania substancji i mieszanin chemicznych, z czego zakwestionowano 9 produktów, 3 karty charakterystyk oraz 6 etykiet produktów a w zakresie wprowadzania do obrotu substancji i mieszanin chemicznych skontrolowano 36 produktów, 28 etykiet produktów oraz 30 kart charakterystyk.

Przeprowadzono 5 kontroli podczas, których stwierdzono naruszenia przepisów w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin. Wystawiono 2 decyzje dotyczących substancji i mieszanin chemicznych. Wydano 2 decyzje, dotyczące sporządzenia aktualnego spisu substancji i mieszanin. Decyzje zostały wykonane.

Ponadto przeprowadzono kontrole w związku z projektem REACH-EN-FORCE-10 dotyczące przestrzegania przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) - załącznik XVII Ograniczenia dotyczące produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji, mieszanin i wyrobów w zakresie:

- kadmu i jego związków w tworzywach sztucznych.
- barwników azowych w wyrobach włókienniczych.
- barwników azowych w wyrobach włókienniczych.
- związków chromu (VI) w mieszaninach zawierających cement.

Przeprowadzono również 2 kontrole w zakresie spełnianie obowiązków dotyczących klasyfikacji, oznakowania i kart charakterystyki, wynikających z Rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin (CLP) oraz nr 1907/2006 z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) dla chemikaliów podlegających Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 649/2012 z dnia 4 lipca 2012 r., w sprawie wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów (PIC).

➤ PREKURSORY NARKOTYKÓW

W ewidencji w 2022 r. znajdowały się 2 podmioty, wprowadzające do obrotu prekursory narkotyków kategorii 2 i 3.

Ogólna liczba kontroli w zakresie prekursorów narkotykowych - 3, w tym 1 kontrola u wprowadzającego do obrotu i 2 kontrole u stosującego prekursory w działalności zawodowej.

Wprowadzający do obrotu prekursory:

Kontrola w zakładzie pracy dotyczyła obrotu prekursorami kategorii 2: nadmanganianem potasu, bezwodnikiem kwasu octowego oraz prekursorami kategorii 3. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Stosujący prekursory w działalności zawodowej:

Jeden zakład stosuje kategorii 2 (podkategoria 2B): nadmanganian potasu i kategorii 3: toluen, siarkowy (VI), aceton, kwas solny.

W drugim zakładzie stosuje się prekursory kategorii 2 (podkategoria 2B): nadmanganianu potasu i kategorii 3: kwas solny. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

➤ PRODUKTY BIOBÓJCZE

Przeprowadzono ogółem 27 kontroli, w tym 20 kontroli u stosujących produkty biobójcze, 2 kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i 5 kontroli ponadplanowych w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych.

➤ USUWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

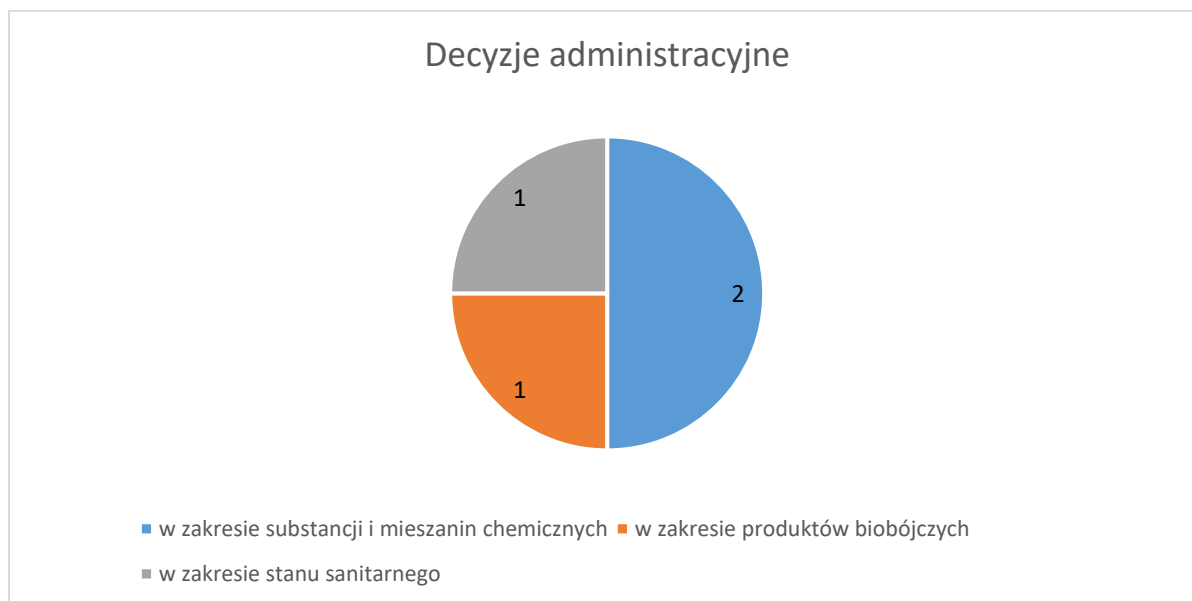
Otrzymano 10 zgłoszeń, dotyczących planowanych prac, polegających na zabezpieczeniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest z terenu gmin Kędzierzyn-Koźle, Pawłowiczki, Bierawa, Polska Cerekiew i Reńska Wieś. Zgłoszeń dokonały koncesjonowane firmy. Zgłoszenia te dotyczyły demontażu i odbioru usuniętego materiału bądź tylko odbioru wyrobów azbestowych w celu bezpiecznego składowania i późniejszej utylizacji. Rozbiórki dotyczyły płyt azbestowo-cementowych zawierających azbest chryzotylowy, które znajdowały

się na nieużytkowanych budynkach przemysłowych, gospodarczych i budynkach mieszkalnych.

Oddział Higieny Pracy PSSE Kędzierzyn-Koźle przeprowadził kontrolę w zakresie przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas usuwania wyrobów zawierających azbest, nie stwierdzono nieprawidłowości.

8.3. Postępowanie administracyjne i egzekucyjne

W roku 2022 wydano łącznie 10 decyzji, w tym 6 decyzji płatniczych oraz 4 decyzje nakazowe. Decyzje zostały wykonane w terminie.

8.4. Choroby zawodowe

Oddział Higieny Pracy realizując zadania dotyczące nadzoru nad zdrowotnymi warunkami środowiska pracy, prowadził również postępowanie administracyjne w zakresie występowania chorób zawodowych. W 2022 r. do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kędzierzynie-Koźlu wpłynęły łącznie 2 zgłoszenia podejrzenia chorób zawodowych. Postępowania dotyczyły:

- poz. 15.2 i poz. 15.3 wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych oraz niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią - jako przewlekła choroba narządu głosu, spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym ponad co najmniej 15 lat;
- poz. 15.3 przewlekła choroba narządu głosu, spowodowana nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym ponad co najmniej 15 lat. Niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią;
- poz. 20.1 zespół cieśni nadgarstka.

Liczba wydanych decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej - 3.

Sporządzono 5 kart oceny narażenia zawodowego w zakładzie pracy oraz 1 kartę oceny narażenia zawodowego dla potrzeb innej stacji sanitarno-epidemiologicznej.

W porównaniu do roku poprzedniego spadła liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych gdyż w 2021 r. otrzymano 4 zgłoszenia podejrzeń choroby zawodowej.

8.5. Wnioski

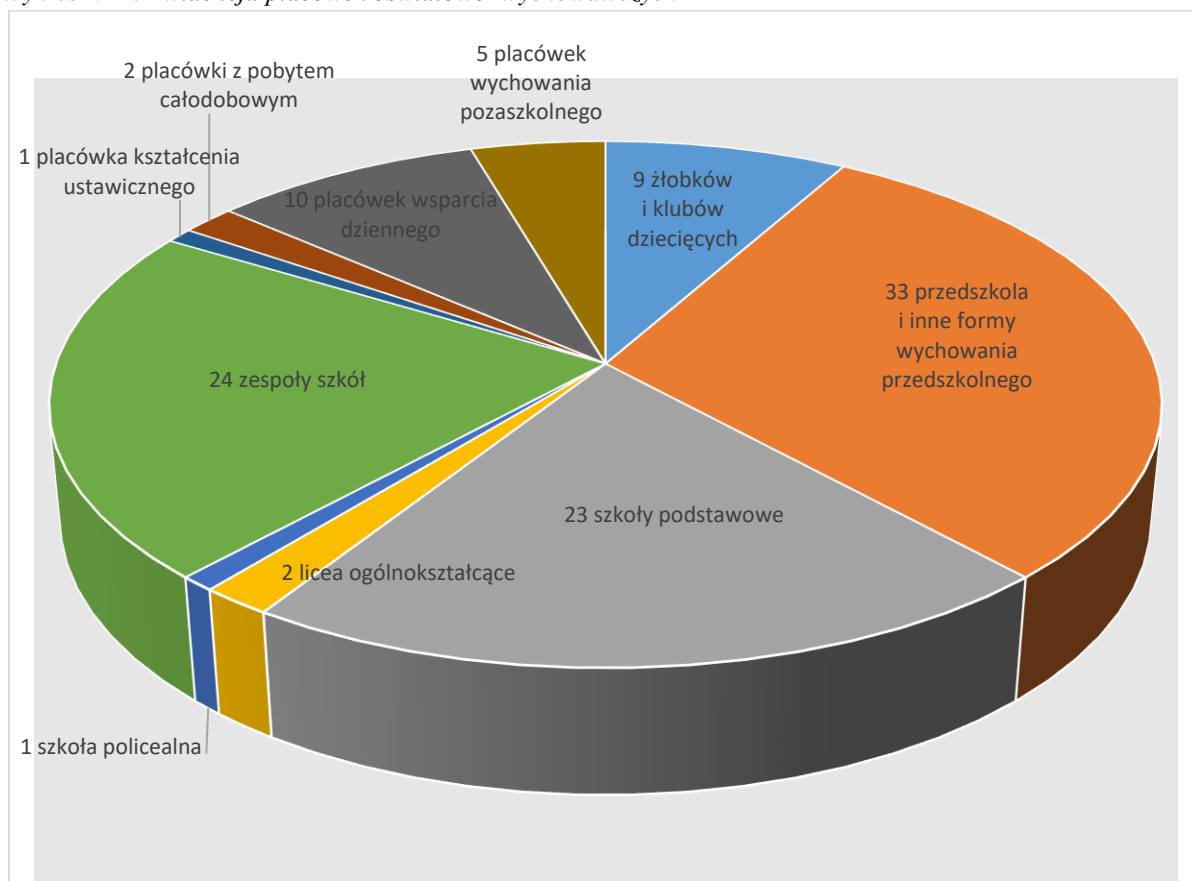
- Liczba zakładów pracy objętych ewidencją w porównaniu do roku ubiegłego wzrosła.
- Liczba wydanych decyzji administracyjnych zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego.
- W ostatnim roku spadła liczba zgłoszonych podejrzeń chorób zawodowych.
- Stan sanitarno-techniczny zakładów pracy systematycznie z roku na rok ulega poprawie.
- Działania Inspekcji Sanitarnej w zakresie pionu higieny pracy przyczyniły się do poprawy warunków pracy oraz zwiększenia poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników.
- W roku 2022 nie prowadzono postępowania egzekucyjnego.

9. OCENA STANU SANITARNEGO PLACÓWEK NAUCZANIA I WYCHOWANIA

W 2022 r. w ewidencji sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży znajdowało się ogółem **176** placówek, w tym: **110** stałych placówek nauczania i wychowania (obiekty stałe) oraz **66** placówek wypoczynku zimowego/letniego (sezonowe).

Rodzaje stałych placówek nauczania i wychowania objętych nadzorem, przedstawiono na wykresie:

Wykres Nr 1. Ewidencja placówek oświatowo-wychowawczych

W ramach sprawowanego nadzoru skontrolowano ogółem 123 placówki, w tym 110 (100%) placówek stałych oraz 13 (21,1%) turnusów wypoczynkowych.

Przeprowadzono łącznie **173** kontrole z czego **160** kontroli dotyczyło placówek stałych, a **13** kontroli przeprowadzono w trakcie trwania wypoczynku letniego.

Ocenę stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych dokonywano pod kątem:

- warunków sanitarnohigienicznych i technicznych
- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego
- ergonomii stanowisk pracy przedszkolaka/ucznia
- higieny pracy umysłowej
- obciążenia uczniów ciężarem tornistrów
- zapewnienia profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami
- przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych na terenie placówek oświatowych
- przestrzegania wytycznych MEN, MZ, GIS dla publicznych i niepublicznych szkół i placówek w związku z wystąpieniem stanu epidemii.

9.1. Ocena stanu sanitarno-technicznego placówek oświatowo-wychowawczych

Kontrole sanitarne potwierdziły dobry stan sanitarny i techniczny placówek oświatowo-wychowawczych. We wszystkich obiektach zapewniono bieżącą ciepłą wodę w pomieszczeniach sanitarnych dla uczniów oraz środki higieny osobistej. W dwóch zespołach szkół ponadpodstawowych nie są zachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych. Szkoły posiadają niewystarczającą ilość umywalk dla uczniów, przy czym w jednej placówce przekroczenie liczby uczniów na jedno urządzenie jest duże (1 umywalka przypada aż na 44 osoby). W roku sprawozdawczym nastąpiły zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

- Publiczne Przedszkole w Mechnicy zostało przeniesione do nowo wybudowanego, dostosowanego do potrzeb placówki budynku.
- Przy Zespole Szkół Technicznych i Ogólnokształcących oraz przy Zespole Szkół Żeglugi Śródlądowej w Kędzierzynie-Koźlu wybudowano nowe boiska sportowe. Nowe obiekty poprawiły warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w obu placówkach.
- Budynek Domu Dziecka w Kędzierzynie-Koźlu w ramach dostosowania do wymogów Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, został podzielony na 2 oddzielne placówki opiekuńczo-wychowawcze.

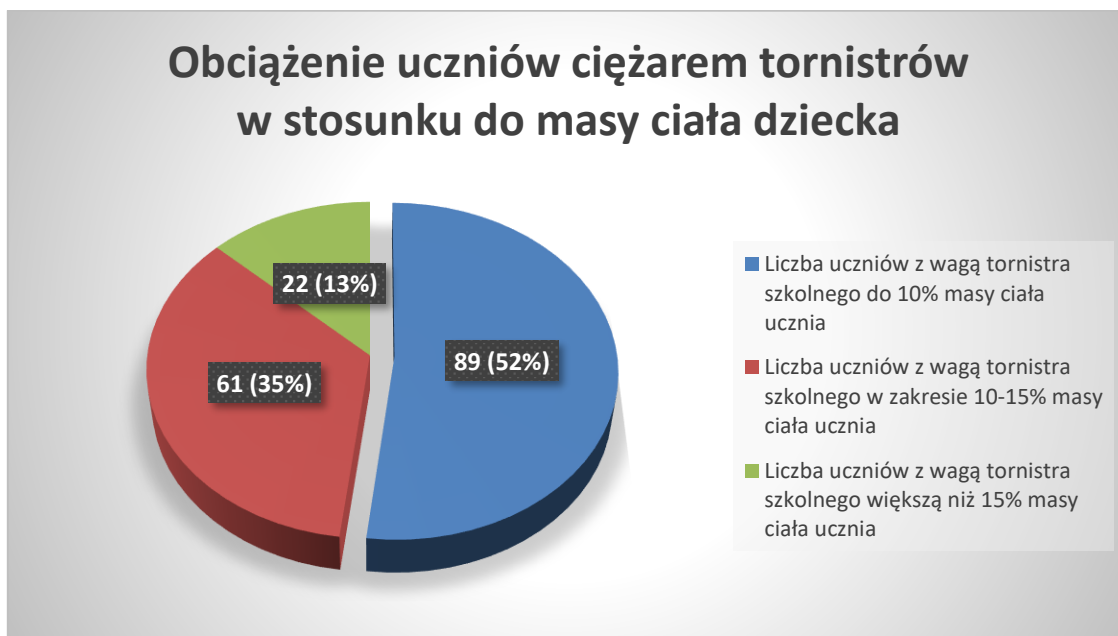
Ponadto rozpoczęto budowę sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej w Dziergowicach oraz nowego budynku przedszkolnego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu. Rozpoczęte prace prognozują na kolejny rok poprawę warunków w obu obiektach oświatowych.

9.2. Ocena higieny i warunków pracy dzieci/uczniów

Przeprowadzono badania środowiskowe dotyczące warunków pobytu i nauki w placówkach nauczania i wychowania, w tym:

- **501** ocen dostosowania mebli szkolnych do zasad ergonomii (w 6 oddziałach przedszkolnych i 22 oddziałach szkolnych) - stwierdzono, że dzieci korzystają z mebli dostosowanych do ich wzrostu. Oprócz analizy dostosowania mebli do wzrostu dzieci i uczniów sprawdzano ich oznakowanie, odpowiednie zestawienie, oraz stan techniczny i posiadane certyfikaty.
- **88** ocen planów lekcyjnych (w 12 placówkach) - skontrolowane plany zajęć lekcyjnych uwzględniały równomierne obciążenie uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia, zróżnicowanie zajęć w każdym dniu oraz możliwości psychofizyczne uczniów podejmowania intensywnego wysiłku umysłowego w ciągu dnia.
- **24** pomiary temperatury w 4 placówkach. Nie stwierdzono wartości temperatury niższej niż wymagają przepisy.
- **172** oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w 2 placówkach. Według obowiązujących zaleceń zdrowotnych ciężar tornistra wraz z zawartością nie powinien przekraczać od 10 do 15% wagi ucznia. Wagę tornistrów nie przekraczającą 10% masy ciała uczniów stwierdzono u 89 osób (52%), a 61 (35%) uczniów nosiło tornistry o ciężarze w zakresie 10-15% masy ciała. Nieprawidłową wagę tornistrów szkolnych stwierdzono u 22 uczniów co stanowi 13 % wszystkich zbadanych.

Wykres nr 1. Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów w stosunku do masy ciała dziecka

Wskazywano, iż w profilaktyce wad postawy u dzieci i młodzieży, istotnym elementem jest także prawidłowe stanowisko pracy ucznia w szkole i w domu oraz aktywność fizyczna.

➤ Zapewnienie uczniom miejsc na podręczniki i przybory szkolne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, we wszystkich skontrolowanych szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, zapewniono uczniom miejsca na pozostawienie części

podręczników i przyborów szkolnych. Podczas kontroli sanitarnych przedstawiciele placówek wskazywali wyznaczone do tego celu miejsca (np. indywidualne bądź wspólne szafki w salach, na korytarzach lub w szatniach). Do oferowanych przez szkołę szafek na korytarzach bądź w szatniach, często również przeznaczonych na odzież wierzchnią, uczniowie mają nieograniczony dostęp, dzięki temu mogą z nich swobodnie korzystać.

➤ Nadzór nad bezpieczeństwem w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin w placówkach

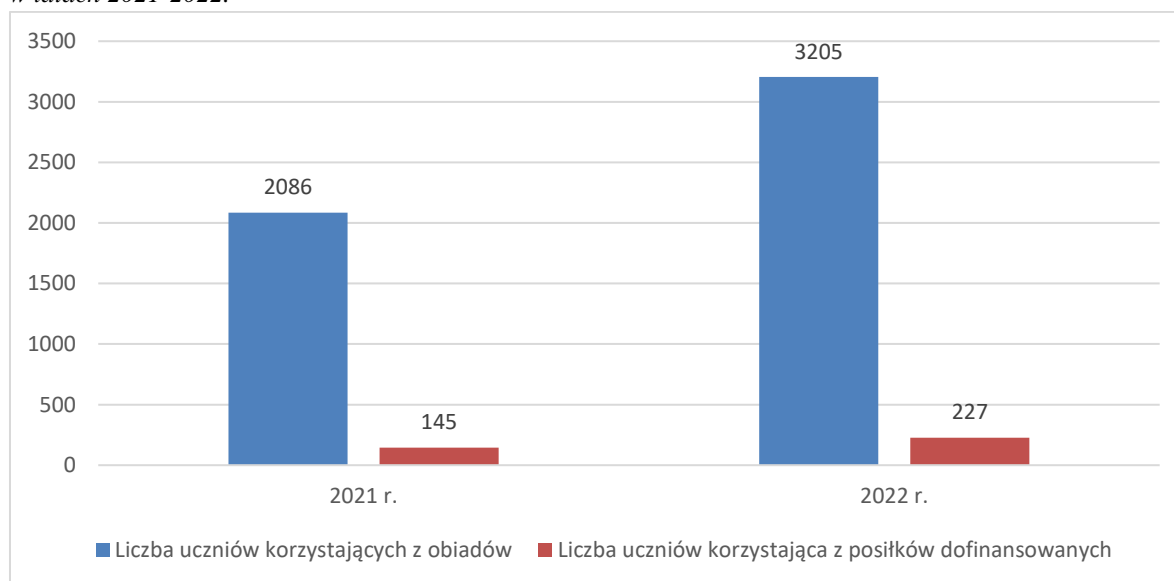
W roku sprawozdawczym 25 skontrolowanych szkół stosowało substancje i preparaty chemiczne. Ocenie poddano prawidłowość przechowywania substancji chemicznych oraz ich mieszanin, a także posiadaną w tym zakresie dokumentację. W wyniku działań kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

9.3. Dożywianie w placówkach oświatowo-wychowawczych

W stosunku do 2021 roku zwiększyła się liczba uczniów korzystających z obiadowych w tym liczba posiłków dofinansowanych. W roku sprawozdawczym z obiadów korzystało łącznie **3205** uczniów (w tym z dwudaniowych **2380** uczniów, a z jednodaniowych **825** uczniów) więcej o 1119 uczniów niż w roku 2021. Z posiłków dofinansowywanych korzystało **227** uczniów, więcej o 82 uczniów w porównaniu do roku 2021.

W ramach „Programu dla szkół” w szkołach podstawowych oraz w zespołach szkół, warzywa, owoce oraz produkty mleczne otrzymało w 2022 r. **2832** uczniów (w 2021 r. 1946 uczniów) w 26 placówkach (w 24 placówkach w roku 2021).Z programu skorzystało 886 więcej uczniów niż w 2021 r. Ponadto w 2 szkołach funkcjonowały sklepiki szkolne, a w 11 szkołach automaty z żywnością i napojami.

Wykres nr 2. Liczba uczniów korzystająca z posiłków obiadowych, w tym liczba posiłków dofinansowanych w latach 2021-2022.

9.4. Nadzór nad przestrzeganiem realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych na terenie placówek oświatowych.

W ramach prowadzonego nadzoru kontrolowano także realizację zapisów Ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (t. j. Dz. U. 2021, poz. 276 ze zm.), na terenie podległych jednostek. W 2022 r. nie odnotowano nieprawidłowości w tym zakresie.

9.5. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami.

Uczniowie wszystkich szkół objęci byli profilaktyczną opieką zdrowotną realizowaną w szkolnych gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. Ponadto 27 placówek zapewniało uczniom opiekę stomatologiczną. 10 z nich korzystało z dentobusów, 16 posiadało umowę z zewnętrznymi gabinetami stomatologicznymi, a 1 szkoła posiadała gabinet stomatologiczny na terenie placówki.

9.6. Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Zgodnie z elektroniczną ogólnopolską bazą danych w zakresie wypoczynku, na terenie powiatu w 2022 r. łącznie zarejestrowano 66 turnusów wypoczynkowych w tym: 53 turnusy letnie i 13 turnusów zimowych. W czasie trwania wypoczynku przeprowadzono 13 kontroli, podczas których oceniano stan sanitarny i warunki zorganizowane dla uczestników. Organizatorzy zapewniali prawidłowe warunki zakwaterowania, utrzymania higieny osobistej oraz prowadzenia żywienia lub dożywiania. Zapewniono opiekę medyczną. Wypoczynku dzikiego nie odnotowano. Na stronie internetowej PSSE umieszczano na bieżąco treści dotyczące wypoczynku letniego/zimowego.

9.7. Przygotowanie szkół do nowego roku szkolnego 2022/2023.

Przeprowadzono 43 kontrole dotyczące przygotowania szkół do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2022/2023. Podczas wakacji we wszystkich szkołach prowadzone były prace konserwatorsko-porządkowe, a w 17 szkołach prace remontowe mające na celu poprawę stanu sanitarno-technicznego funkcjonujących placówek. Prace konserwatorsko-porządkowe obejmowały generalne sprzątanie wszystkich pomieszczeń szkół, konserwację urządzeń sanitarnych, naprawę sprzętu szkolnego, porządkowanie terenów zielonych i boisk sportowych. Zakres prac remontowych przeprowadzonych w placówkach obejmował głównie odmalowanie ścian w salach lekcyjnych, na korytarzach oraz w pomieszczeniach sanitarnych.

Kontrole wykazały, że obiekty szkolne zostały prawidłowo przygotowane do rozpoczęcia nowego roku.

9.8. Działania związane z epidemią COVID-19.

W związku z trwającym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii oraz występowaniem zdarzeń, które mogły zagrażać zdrowiu dzieci i młodzieży, dyrektorzy przedszkoli i szkół za zgodą organów prowadzących występowali o opinię sanitarną w sprawie zawieszenia zajęć lub zmianę sposobu nauczania na czas oznaczony. Łącznie wydano 57 opinii sanitarnych. Kontrolowano placówki pod kątem przestrzegania wytycznych MEN, MZ, GIS.

9.9. Wnioski

Warunki sanitarno-higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego ulegają systematycznej poprawie. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach wpływ miały podejmowane prace remontowe i konserwatorskie obiektów. Poprawie uległa także infrastruktura do zajęć wychowania fizycznego. Powstały nowe boiska sportowe przy szkołach, modernizowane były place zabaw przy placówkach przedszkolnych. Zarówno w szkołach jak i w przedszkolach sukcesywnie zakupuje się meble posiadające certyfikaty. W pomieszczeniach sanitarnych zapewniony jest dostęp do środków higieny osobistej oraz bieżąca ciepła woda. Placówki wypoczynku zostały właściwie przygotowane na przyjęcie dzieci i młodzieży. Organizatorzy zapewniali uczestnikom odpowiednie warunki wypoczynku. We wszystkich placówkach obowiązywał zakaz palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. Mając na uwadze bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, placówki na bieżąco wdrażały wytyczne opracowywane przez MEN, GIS i MZ, dbały o czystość, porządek, przestrzeganie regulaminów i procedur.

10. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Zapobiegawczy nadzór sanitarny, sprawowany przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, realizuje ustawowe obowiązki i zadania w zakresie ochrony zdrowia publicznego, w szczególności poprzez opiniowanie lub uzgadnianie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów planów zagospodarowania przestrzennego, warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dokumentacji projektowych inwestycji, w tym projektów budowlanych, jak również zajmowanie stanowisk w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

Działalność w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w **2022 r.** w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, skupiała się przede wszystkim na:

- uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych,
- opiniowaniu planowanych przedsięwzięć, co do potrzeby przeprowadzania oceny ich oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby co do zakresu raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko,
- opiniowaniu środowiskowych uwarunkowań planowanych inwestycji,
- opiniowaniu projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gmin powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,
- uzgadnianiu dokumentacji projektowych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych.

Wymienione kierunki działań mają charakter zapobiegawczy i pozwalają na wyegzekwowanie wymogów higieniczno-zdrowotnych oraz higieny środowiska przed powstaniem nowej inwestycji lub jej przebudowy.

Złożono 48 wnioski w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Kędzierzynie-Koźlu wydał 35 opinii co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz 5 opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji dla planowanych inwestycji.

Wydano opinie do 11 projektów dotyczących planów dokumentów wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Projekty te dotyczyły głównie umożliwienia rozwoju funkcji rolniczych i przemysłowych.

Ponadto dotyczyły m.in.: zmiany przeznaczenia obszarów na tereny:

- pod zabudowę inwestycyjną, usługową, mieszkaniową,
- pod zabudowę produkcyjno-usługową,
- tereny złóż kruszyw naturalnych,
- tereny związane z wytwarzaniem energii z odnawialnych źródeł,
- układu komunikacyjnego,
- infrastruktury technicznej,
- sportu i rekreacji oraz zieleni,

Dokonano 9 uzgodnień zakresu i stopienia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawując zapobiegawczy nadzór sanitarny odgrywa znaczącą rolę w ochronie zdrowia publicznego podejmując szereg zadań o charakterze profilaktycznym, mających na celu możliwie największe ograniczenie wpływu działań inwestycyjnych na zdrowie człowieka, między innymi poprzez:

- inspirowanie działań lokalnych organów administracji samorządowej np. : w zakresie uporządkowania gospodarki wodno - ściekowej czy gospodarki odpadami na danym obszarze, wymagając przy uzgadnianiu planów zagospodarowania przestrzennego odpowiedniego z punktu widzenia ochrony zdrowia zagospodarowania terenów,
- uzgadnianie dokumentacji projektowych tj. wymaganie od inwestorów już na etapie planowania inwestycji spełnienia właściwych warunków sanitarno-higienicznych.

Działalność Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Kędzierzynie-Koźlu w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, związana z procesem inwestycyjnym, skutecznie zapobiegała nieprawidłowościom mającym wpływ na stan sanitarny powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego, tym samym przyczyniła się do powstawania obiektów budowlanych o wyższym standardzie technicznym, zapewniających właściwe warunki zdrowotne pobytu mieszkańców i higieny środowiska.

11. PROMOCJA ZDROWIA I OŚWIATA ZDROWOTNA

Realizowane były następujące programy edukacyjne i kampanie prozdrowotne:

1. Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej „Czyste Powietrze Wokół Nas”

Program przygotowany przez Główny Inspektorat Sanitarny. Jego celem jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi. Adresatami programu są dzieci w wieku 5-6 lat oraz ich rodzice. W roku szkolnym 2021/2022 program realizowany był w 8 placówkach wychowania przedszkolnego. Uczestniczyło w nim 251 dzieci

i 186 rodziców.

2. Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”

Program opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny, skierowany do uczniów IV klasy szkoły podstawowej. Jego celem jest zapobieganie paleniu tytoniu wśród dzieci i młodzieży, pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego oraz zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i używania e-papierosów. W programie wzięło udział 9 szkół, obejmując edukacją 152 uczniów oraz 116 rodziców.

3. „Podstępne WZW”

To program profilaktyki WZW A, B i C dla uczniów szkół średnich. W roku szkolnym 2021/2022 w województwie opolskim realizowano VIII edycję programu. Program ma na celu prowadzenie działań edukacyjnych ze względu na niski poziom

wiedzy oraz świadomości społecznej w zakresie infekcji wywołanych przez wirusy zapalenia wątroby typu A, B i C. Organizatorem programu jest Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu oraz Fundacja Gwiazda Nadziei. Zajęcia przeprowadzono w 3 szkołach, w których działaniami edukacyjnymi objęto 292 uczniów.

4. „Znamie! Znam je?”

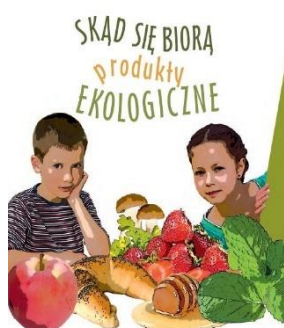
W roku szkolnym 2021/2022 w województwie opolskim przeprowadzono VI edycję programu edukacyjnego, dotyczącego profilaktyki czerniaka dla uczniów szkół średnich. Organizatorami programu są Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu oraz Fundacja Gwiazda Nadziei. Celem głównym programu jest upowszechnienie wśród młodzieży wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka m.in. uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki oraz kształtowanie odpowiednich zachowań i postaw. Program zrealizowały 4 szkoły ponadpodstawowe, obejmując edukacją 563 uczniów.

5. „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program powstał w 2013 roku w ramach Projektu „Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych”. Przygotowany został dzięki wsparciu finansowemu Szwajcarii w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy. Celem programu jest dotarcie z przekazem edukacyjnym do uczniów szkół ponadpodstawowych i ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież. Program zrealizowały 2 szkoły, w których przeprowadzono zajęcia wśród 74 uczniów. Dzięki programowi uczniowie zdobyli dodatkową wiedzę nt. negatywnego oddziaływania alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych na zdrowie i relacje społeczne.

6. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Program opracowany przez Główny Inspektorat Sanitarny oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Jego celem jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat. Program skierowany jest do dzieci uczęszczających do przedszkoli w wieku 5-6 lat i ich rodziców. Do II edycji programu zgłosiło się 18 przedszkoli. Edukacją zostało objętych 492 dzieci i 323 rodziców.

7. „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”

Program przygotowany przez Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Opolu, którego celem jest kształtowanie prawidłowych nawyków higienicznych, promowanie zasad aktywnego stylu życia i zdrowego odżywiania. Program adresowany jest do dzieci w wieku 6 lat. W roku szkolnym 2021/2022 przeprowadzono edycję pilotażową, w której uczestniczyło 75 dzieci z 3 placówek przedszkolnych.

8. Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS

Państwowa Inspekcja Sanitarna uczestniczy w realizacji programu dotyczącego profilaktyki HIV/AIDS, którego koordynatorem jest Krajowe Centrum ds. AIDS. Głównym celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV/AIDS poprzez m.in. podniesienie poziomu wiedzy w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz promowanie odpowiedzialnych postaw i unikania ryzykownych zachowań seksualnych. Działania informacyjno-edukacyjne adresowane są w szczególności do osób dorosłych, młodzieży szkolnej, pacjentów i personelu podmiotów leczniczych oraz kobiet planujących macierzyństwo i oczekujących dziecka. W ramach programu w roku 2022 zorganizowano warsztaty edukacyjne dla uczniów Zespołu Szkół Żeglugi Śródlądowej w Kędzierzynie-Koźlu

i Zespołu Szkół Nr 1 w Kędzierzynie-Koźlu, które prowadziła certyfikowana specjalistka terapii uzależnień. W zajęciach wzięło udział 101 uczniów. Przedsięwzięcie zostało sfinansowane przez Starostwo Powiatowe w Kędzierzynie-Koźlu. Ponadto przez cały rok prowadzona była dystrybucja materiałów wydanych przez Krajowe Centrum ds. AIDS.

9. Wojewódzka kampania „Bezpieczne wakacje”

Celem głównym prowadzonych działań jest podniesienie poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego dzieci i młodzieży przebywających w placówkach wypoczynku letniego. W ramach kampanii przeprowadzono 4 prelekcje dla uczestników półkolonii, dotyczące bezpiecznego wypoczynku nad wodą i w lesie, bezpiecznego opalania, profilaktyki ukąszeń przez kleszcze i owady, zatruc grzybami, zasad higieny. W prezentacjach uczestniczyło 133 dzieci.

10. Kampania „Wybieraj bezpieczną żywność”

Kampania realizowana przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) we współpracy z Głównym Inspektoratem Sanitarnym. Jej celem jest uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych i pewnych wyborów żywieniowych. W ramach kampanii przeprowadzono 4 szkolenia w II Liceum Ogólnokształcącym w Kędzierzynie-Koźlu, w których uczestniczyło 97 uczniów.

Ponadto na stronie internetowej oraz portalu Facebook zamieszczane były informacje m.in. nt. kampanii „Wybieraj bezpieczną żywność”, kampanii „Bezpieczne wakacje”, programów edukacyjnych: „Czyste Powietrze Wokół Nas”, „Zarazkom się nie damy, bo o siebie dbamy”, „Trzymaj Formę!”, Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia, Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach, kampanii HIV/AIDS „Jedyny taki test”, profilaktyki grypy, zatruc grzybami, profilaktyki nowotworów, szczepień ochronnych oraz innych zagadnień związanych z tematem zdrowia.